

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ОБЩИНА ЦЕНОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

Изх. № 050/15.04.2024г.

до
ОБЩИНСКИ СЪВЕТ
ЦЕНОВО

Общински съвет Ценово
Зх № 128/15.04.2024

ДОКЛАДНА ЗАПИСКА
ОТ Д-Р ПЕТЬР ГЕОРГИЕВ ПЕТРОВ,
кмет на община Ценово

Относно: Доклад за дейността на народните читалища в община Ценово през 2023 г.

УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА ОБЩИНСКИ СЪВЕТНИЦИ,

През 2023 г. деветте читалища на територията на община Ценово продължават да изпълняват избраната стратегия за развитие и изпълняват дейностите, заложени в Годишните им програми.

Председателите на читалищата са задължени да предоставят доклади за осъществените читалищни дейности ежегодно до 31 март на кмета на общината, съгласно чл. 26 а, ал. 4 от Закона за народните читалища.

Предвид гореизложеното и на основание чл. 52, ал. 1 от Правилника за организацията и дейността на Общинския съвет, неговите комисии и взаимодействието му с общинската администрация, предлагам Общинския съвет - Ценово да вземе следното

РЕШЕНИЕ

На основание чл. 21, ал. 1, т. 23 и ал. 2 от Закона за местното самоуправление и местна администрация и във връзка с чл. 26 а, ал. 4 и 5 от Закона за народните читалища, и чл. 3, ал. 1, т. 22 и ал. 2 от Правилника за организацията и дейността на Общинския съвет, неговите комисии и взаимодействието му с общинска администрация, Общинският съвет Ценово

РЕШИ:

1. Приема Доклада за дейността на народните читалища в община Ценово през 2023 година./ Приложение 1/

Д-Р ПЕТЬР ПЕТРОВ,
Кмет на община Ценово

Съгласувал:
Мираслава Колева,
гл. юрисконсулт

Изготвил:
Марий Пейчев,
главен специалист „Музика и обществеността“

ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА НА НАРОДНИТЕ ЧИТАЛИЩА В ОБЩИНА ЦЕНОВО ПРЕЗ 2023 ГОДИНА

Българското читалище се възприема от обществото като културна институция, завоювала твърди и категорични позиции през годините на своето съществуване и доказала, че е необходима за развитието на съвременното общество. Паралелно с това се откроява и специфичната мисия на съвременните читалища за съхранение и развитие на традиционните ценности на нацията. Читалищата в община Ценово още от основаването си са се превърнали в основна клетка за културното развитие и категорично заемат своето място в живота на местната общност. През последните години читалищата вече не се възприемат само като познатите традиционни културно-просветни организации, но са се превърнали в институции, които отговарят на съвременните изисквания за бърз достъп до информация, за предоставяне по иновативен начин на възможности за развитие на творческия потенциал на местното население. Особено внимание се обръща на връзката между поколенията най-вече с оглед за задоволяване на потребностите на младите хора от общината. Дейността на деветте читалища на територията на общината винаги е свързана с променящите се социално-икономически условия в общността и потребностите на хората. Българското читалище е признато като изключително културно наследство за човечеството от ЮНЕСКО.

Докладът за дейността на народните читалища в община Ценово е изгotten на базата на представените от председателите на читалищата доклади и отчита изпълнението на дейностите, заложени в Годишната програма за развитие на читалищната дейност в община Ценово за 2023 година, разработена в изпълнение на чл. 26а от Закона за народните читалища.

През изминалния отчетен период на 2023 година читалищата в община Ценово продължиха да се утвърждават и развиват като устойчиви духовни средища, които съхраняват и умело предават на по-младите поколения традициите, обычайите и културата на местните общности. Храмовете на духовността се стремяха да поддържат сред жителите на населените места българския дух, родолюбието и изконните ценности.

На територията на община Ценово са регистрирани и функционират девет читалища

- НЧ „Христо Ботев – 1898 г.” с. Ценово,
- НЧ „Христо Ботев – 1927 г.” с. Новград,
- НЧ „Светлина -1905 г.” с. Караманово,
- НЧ „Пробуда – 1923 г.” с. Долна Студена,
- НЧ „Пробуда – 1922 г.” с. Белцов,
- НЧ „Пробуда – 1927 г.” с. Беляново,
- НЧ „Просвета– 1936 г.” с. Джулюница,
- НЧ „Петко Р. Славейков -1927 г. с. Пиперково
- НЧ „Отец Паисий – 1931 г.” с. Кривина

Общата численост на субсидираните бройки за читалищата за изминалата 2023 г. отново са 19, независимо от отправените искания към Министерството на културата за увеличаване на щата в Караманово и Долна Студена.

През отчетния период дейността на читалищата в община Ценово премина под знака на две юбилейни годишници – 125 години читалищно дело в Ценово и 100 години от основаването на читалището в Долна Студена. И двете годишници бяха отбелязани по

подобаващ начин от общността в населените места, събраха се много деятели на културата и самодейността. НЧ „Христо Ботев 1898“ в Ценово бе удостоено с плакет „Св. Св. Кирил и Методий“ на Президента на Република България и с почетен знак на Съюза на народните читалища. Петима от най-активните читалищни дейци получиха медали и грамоти за цялостната си дейност.

По инициатива на читалищните работници започна окръпняване на инициативите като дейността на читалищата се фокусират върху определен акцент. Първите опити определено вече дадоха добри резултати.

Основните цели и задачи на Годишната програма са свързани преди всичко със задоволяване потребностите на населението и приобщаването му към ценностите и постиженията на науката, изкуството и културата, а също и с обогатяване културния живот в общината, се изпълниха до голяма степен.

Усилията на читалищните настоятелства бяха насочени към развитие и усъвършенстване на предизвикателствата в изпълнение на основните дейности, осигуряващи мястото на читалището като водещо културно средище, а именно:

- развитие на библиотечната дейност, обогатяване на книжния фонд и формите за работа с читатели и ползватели на компютърната техника;
- любителско художествено творчество за възрастни и деца;
- опазване и обогатяване на народните традиции и обичаи за бъдещите поколения ;
- успешно партниране с местното самоуправление и другите структури за развитие на културните процеси.

По дейности изпълнението на програмата е следното:

I. БИБЛИОТЕЧНА ДЕЙНОСТ.

Книжният фонд на библиотеките от общината се обогатява преди всичко със собствени средства, с разработване на проекти по Програма „Българските библиотеки – съвременни центрове за четене и информираност“ към Министерството на културата и от дарителски инициативи.

През 2023 година осем от деветте читалища в община Ценово представиха свои проекти пред Министерството на културата по Програма „Българските библиотеки – съвременни центрове за четене и информираност“. Изключително радващ факт е, че разработките на седем от тях бяха одобрени и получиха финансиране. Това на практика означава, че успеваемостта е повече от 90 процента и община Ценово е сред общините с най-много спечелени проекти не само в Русенска област, но и в страната. За първи път успешно участва читалището в Пиперково. За закупуване на книги в края на миналата календарна година бяха отпуснати близо 8500 лева. За съжаление читалището в Кривина не успя да се преори с голямата конкуренция и отпадна от надпреварата. Нашумели заглавия на книжния пазар се закупуват и със собствени средства. По-голяма популярност придобиват дарителските кампания. В повечето случаи книгите от дарители не са чисто нови, но са добре запазени.

В деветте читалищни библиотеки на разположение на читателите са малко повече от 55 000 книги. Най-многоброен е книжният фонд в Новград и Ценово. По лавиците на библиотечните рафтове в Новград са разположени 10 866 книги или с близо 300 повече от м.г., а в Ценово книжните единици са 10 319. Най-малко книги има в библиотеката в Беляново – 3544. По предложение на Регионална библиотека „Любен Каравелов“ в Русе на книжния фонд в библиотеките периодично се извършва сериозна инвентаризация като ненужните издания бяха предадени на вторични сировини. Дарителите на книги са били най-благосклонни към читалището в Новград, в Караманово, в Пиперково и Новград.

Демографската криза и застаряването на населението дават своя тежък отпечатък и върху читателския поток в библиотеките. Тенденцията категорично върви в посока за намаляване на

читателите във всички библиотеки. Особено голям отлив се наблюдава и при хората в активна възраст, които нямат изградени читателски навици, а разчитат на социалните мрежи и на информация от интернет. Независимо от навлизането на интернет и социалните мрежи, библиотеките правят сериозни опити за привличане на повече деца като читатели. Провеждат се съвместни инициативи с училищата и детските градини, за да се събуди любов към книгите сред децата. Броят на активните читатели в община Ценово е около 580. През м.г. читателите са заети близо 3800 книги. Най-много книги са прочетени в Ценово – 1420. В сравнение с предишния отчетен период през 2022 г. заетите книги са по-малко с близо 200 броя. В класацията за най-четящите села попадат Белцов и Пиперково. В Белцов регистрираните 71 читатели са заети 460 книги или средно по 7 книги. В Пиперково са прочели средно по 9 книги. Там регистрираните 30 читатели са заети 286 книги. Подобна е ситуацията и в Кривина – 20 читатели с повече от 300 книги. Най-малко четат в Караманово. Там обаче се утвърди традицията да се определя и награждава „Читател на годината“. В деветте читалищни библиотеки са регистрирани повече от 5300 посещения. Това означава, че всеки регистриран активен читател е прекрачил по близо девет пъти през годината прага на библиотеката. Първенец по посещения е читалището в Ценово, където са заети най-много книги, следвани от читалището в Новград.

Всички читалища в населените места на общината много активно използват компютърната техника и мултимедиите, предоставени по програма „Глобални библиотеки – България“. Поддържат се фейсбук профили на читалищата. В някои от тях се включват в електронния каталог както новопостъпила, така и налична литература. Това даде възможност да се разнообрази дейността на читалищата от тези села. Читателите, а така също и други слоеве от населението, имаха възможността да ползват интернет услуги.

Всички читалищни библиотеки поддържат абонаменти на вестници, периодични издания и др. През втората половина на 2023 г. се реализира проект по Програма „Интернет за всички 55 плюс“, създаден от А1 в партньорство с Асоциация „Съвременни читалища“. Проектът се реализира във всички населени места, а целта му е да направи технологиите достъпни за възрастните хора.

В ценовското читалище по проект „Гражданско развитие и участие чрез мрежата на читалищата“ е изграден интернет център. Той функционира повече от 20 години и е основен доставчик на информационни, консултантски и обучителни услуги на територията на община Ценово. Тук се предлагат следните услуги – електронна поща, достъп до интернет, принтиране, сканиране, набор на текст и текстообработка, изготвяне на рекламни материали. Интернет центърът разполага с четири персонални компютъра. За постигане на информационно и комуникационно равенство и намаляване на социалната изолация на възрастните хора сред приоритетните задачи е безплатното обучение и консултации по първоначална компютърна грамотност. Проведени са 18 индивидуални обучения, а през 2023 година са регистрирани близо 1200 посещения.

II. КУЛТУРНА ДЕЙНОСТ

Читалищата в общината и през 2023 година си остават единственото място, даващо възможност за изява на творческото начало на всеки любител. Именно художествената самодейност е сред основните дейности на читалищата ни. Чрез нея се осъществява така необходимите за едни малки, отдалечени от големите културни центрове селца, сплотяване на местната общност, обогатяване на затвореното селско ежедневие, изява способностите на отделния индивид, запазване на народните традиции.

Към НЧ „Христо Ботев -1898“ в Ценово съм отгиват осем самодейни състава – Женска група за автентичен фолклор „Нашенки“, Мъици, фолклорна група „Мераклии“, Детска фолклорна група „Славейче“, Детски танцов ансамбъл „Танцова магия“, Танцова формация „Луди млади“, Женска певческа група „Росна кане н“, Смесена певческа група „Зорница“ и Група за пресъздаване на народни обреди, обичаи и традиции. Самодейците участваха в повече от 30 фестивала и прояви в различни райони на страната.

Повече от 50 деца и възрастни развиват и умения в самодейните колективи на НЧ „Христо Ботев-1927“ в Новград. Те се включват в Женска певческа група „Здравец“, Школа за народни танци и хора „Надиграй ме“ в Дарницката кътедарска група „Млада Бога“, Певческа група при ПК „Янтра“ и лазарска група. Продължава да функционира и школата за народни танци и хора, в която хората разучават народни песни от различни фолклорни области на страната. Самодейците участваха в Шестия 286-ти юрен събор „Обичайте по нашенски – Срещи с миналото на Придунавския регион“, „Сандрово пее и танцува“, Празник на пчелата, Национален фестивал „Магията фолклитатерФ „Да си попеем и поиграем, както ний си знаем“. За поредна година през месеците юни и юли лятната ваканция се проведе „Лятна занималня“. В занятията се включиха 49 деца и пътио от селото, но и гостуващи при баба и дядо от различни краища на страната и чужбини, къде пъти седмично се провеждаха различни занимания по интереси – апликиране, рисуване, моделиране, спортни дейности, кино, готоварство, разучаване на български народни танци и др. Проведоха се и беседи, свързани с превенция срещу наркотици и алкохол, нравства и екологично възпитание, опазване на околната среда, посещения на музеи. В продължение на три години библиотеката е абонирана и за онлайн платформата „Уча си“, която е в га читател на учениците. Читалищните работници превърнаха в традиция пролетното и есенното и належаване на площите около читалищната сграда и в центъра на селото за подобряване на тези места на живот. В началото на лятото се проведе шестото издание на фестиваля „Обичолзви по нашенски – среща с миналото на Придунавския район“, който набира популярност в него се включват все повече състави от различни райони на България.

Два са самодейните състави към НЧ „Славейков 1927“ в Пиперково – мъжка певческа група за автентичен фолклор и женско-вокална група като участниците са общо 16 души. Двете групи взеха участие в „Празни места пчелата“ – с. Босилковци, Фолклорен фестивал „Северняшка китка“ – Павликени, Език нален фолклорен фестивал „Празник на народния обичай и автентичната носия“ с. Рибърданица, Международния фолклорен фестивал „От Дунав до Балкана“ - Борово, Фолклорен фестивал „Ценово пее и танцува“, Фолклорен фестивал „Обичаите по нашенски“ – Новград.

Творческият сезон на ЖФГ „От извора – и НЧ „Светлина 1905“ в Караманово бе изключително успешен. Певиците винаги се връщат с отличия от участията си във фестивали и конкурси.

Три са самодейните формации, които още имат слава за читалище „Пробуда-1923“ в Долна Студена. Това са ЖПГ „Латинка“, Географско за стари градски песни „Детелина“, и Театрален състав. Самодейците се изявиха на едни състезанията на ФФ „Празник на царевицата“ – с. Страхилово, ФК „Димитър Гайдаров“ – Казанци, „Автентичност и съвремие“ – Попово, ФФ „Изпитателите“, чушките и традиционните храни – „Обичаите по нашенски“. Индивидуалните изпълнители са отличени с грамоти и отличия. По инициатива на АД „Любовката“, „Женско царство“, по случай 100-годишнината от основаването на читалището са изключителен успех.

Женската фолклорна група „Детелина“ на Джулюница е с 10 участника. Певиците взеха участие във фолклорния събор „Обичаи^{нитал}нашенски“ в Новград, ФФ „Сандрово пее и танцува“, „Празник на пчелата“ – с. Босил^{лек}леми ФС „Богородична стъпка“ – Стара Загора, „От нивата до трапезата“ – с. Караманово.

Женската певческа група към НЧ „Продициа 1922“ в Белцов спечели призови места в класирането в Обединение, Павликени, Стърі Долна Оряховица, Червена вода, Новград.

Извитите на индивидуалната изпълнителка Венетка Тодорова навсякъде получаваха максимална оценка. Към читалището работят още три самодейни състава.

Все по-голяма популярност печели и Фолклорният фестивал „Ценово пее и танцува“, който се проведе за петнадесети път. Проявата е включена в националния календар на Министерството на културата. За втора поредна година фестивалът се проведе с конкурсен характер, а в него се включиха повече от 1000 изпълнители от цялата страна.

В работата на 36-я конгрес на Съюза на народните читалища в София се включиха двама представители от община Ценово.

Основни източници за финансиране на читалищата са държавата, общината и набраните средства от членски внос и наеми от помещения и земя. Събираните средства от членски внос и такси са почти символични на фона на инфлацията и поскъпването на цените на услугите и материалите. Има стремеж у всички за грижливо и редовно водене на приходно – разходните документи. Редовно и навреме се представяха финансовите отчети на всички читалища. Стандартът за финансиране на една субсидирана бройка е недостатъчен, за да могат такива малки читалища като тези от нашата община да се издържат самостоятелно, и да успеят да развиват успешно богата и разнообразна дейност. Седем от читалищата, с изключение на Джулюница и Кривина, разполагат със земеделски земи, отдавани под аренда

Продължава работата на читалищата по Програма „Глобални библиотеки – България“. Предоставената по програмата техника се използва ефективно както за предоставяне на информация и електронни услуги, така и за презентации, прожекции, и други културни и образователни мероприятия провеждани в библиотеките и читалищата. Обръщаме сериозно внимание на Програма „Глобални Библиотеки – България“ и на Програма „Българските библиотеки – съвременни центрове за четене и информираност“ на Министерството на културата, тъй като представляват своеобразен лост и възможност за разширяване на социалната функция на читалищата, превръщайки библиотеките в място със свободен и равен достъп до информация, знание и култура за всеки гражданин, място за личностно и общностно развитие.

И деветте читалища на територията на община Ценово успешно и ефективно си партнират с местната власт – кметства и общинска администрация. Много от провежданите мероприятия са съвместна дейност с детските градини, училищата, пенсионерските клубове, местния бизнес. Неоценима е помощта и съдействието, оказвани от специалистите в РЕКИЦ „Читалища“ и Регионална библиотека „Любен Каравелов“ в Русе.

Изводите от работата по годишната програмата са, че читалищата от община Ценово трябва да продължат да търсят нови форми, методи и средства, с които да разнообразят и обновяват още своята дейност, която да бъде в полза на населението от всяко едно населено място.

Нашата посока и стремеж през следващата година е :

- Читалищата да продължат мисията си на утвърждаване като уважавана институция, да бъдем близо до хората
- Да откликваме бързо и отговорно на техните потребности в културната и информационна сфера.
  - Да развиваме потенциала и ресурсите на своите членове и на местната общност
  - Да поддържаме нашите читалища като модерни, ефективно действащи общностни и духовни центрове.
  - Сериозно назрява идеята при провеждане на по-мащабни мероприятия и инициативи в населените места в организацията и реализацията да се включват всички читалища

В доклада са отбелязани и посочени основните приоритети и дейности, извършени от читалищата. Всичките осъществени конкретни събития, дейности и мероприятия от читалищните настоятелства са посочени в конкретните им доклади.

Приложение:

1. Отчет за дейността на НЧ „Христо Ботев – 1898“, с. Ценово за 2023 г.
2. Отчет за дейността на НЧ „Пробуда – 1923“, с. Долна Студена, общ. Ценово за 2023 г.
3. Отчет за дейността на НЧ „Христо Ботев – 1927“, с. Новград за 2023 г.
4. Отчет за дейността на НЧ „Светлина – 1905“, с. Караманово за 2023 г.
5. Отчет за дейността на НЧ „Пробуда – 1922“, с. Белцов за 2023 г.
6. Отчет за работата на НЧ „Отец Паисий – 1931“, с. Кривина за 2023 г.
7. Отчет за дейността на НЧ „П. Р. Славейков – 1927“, с. Пиперково за 2023 г.
8. Отчет за дейността на НЧ „Просвета – 1936“, с. Джулюница за 2023 г.
9. Отчет за дейността на НЧ „Пробуда – 1927“, с. Беляново за 2023 г.

**Д-Р ПЕТЪР ПЕТРОВ,
КМЕТ НА ОБЩИНА ЦЕНОВО**

Изготвил:
Марий Пейчев
главен специалист „Връзки с обществеността“

Народно читалище „Христо Ботев – 1898“
с. Ценово, обл. Русе, ул. Цар Освободител № 79, e-mail: tsenovo.ch@gmail.com

**ОТЧЕТ
за дейността на НЧ „Христо Ботев-1898“ с. Ценово за 2023 г.**

Уважаеми дами и господа ,

изтече още една година за нашето читалище, тази година премина под знака на 125 години читалищна дейност в с. Ценово, Година в която си дадохме равносметка къде сме, на къде вървим и какво ни предстои. Можем уверено да стъпим на постигнатото, но това не бива да ни приспива , а в ритъма на новото време да търсим нови предизвикателства , да бъдем камбана на българския дух, да останем притегателен център за идното поколение.

Докладът за дейността на Народно читалище „Христо Ботев-1898“ отчита изпълнението на дейностите по Годишната програма за развитие на читалищната дейност, разработена в изпълнение на чл. 26а, ал.2 от Закона за народните читалища, културния календар, реализираните проекти и внесените отчети за дейността му. Българските читалища са живият извор на българския дух и култура през вековете. Там е запалена искрата и пламва огънят на Българското възраждане. Там е мястото, в което се поддържат живи българските традиции, мястото, в което малките българчета научават от своите баби и дядовци за бита, културата, прекрасните песни и танци, живите български шевици, където пламва и завинаги остава в сърцата им огънчето на българщината.

Отчетният период обхваща периода януари-декември 2023 година. Един отрязък от дванадесет месеца, в които администрация и настоятелство работихме заедно за това да утвърдим вече изградените дейности, да преосмислим приоритетите стоящи пред читалището и неговите форми за реализация и обогатяване на годишната програма и културния календар на читалището и библиотеката, продължавайки народополезна дейност за утвърждаването му като естествен център за културно-просветна и творческо-развлекателна дейност в нашето населено място.

Днес със своята дейност читалището доказва, че е изградено на принципите на доброволността и демократизма и че е самоутвърждаващо се културно просветно сдружение на всички граждани. То е отворено за цялата местна общност и въздейства върху духа и нравствеността, обединява и приютява всички, които желаят да се докоснат до новите достижения на културата. Тук е мястото, където широк кръг деца и възрастни изучават в културно- историческото наследство на родния край, занимават се с творчество и ползват различни видове услуги.

През 2023 ОСНОВНИТЕ ЦЕЛИ БЯХА:

- 1.1. Отстояване на позицията на водещо културно средище;
- 1.2. Обогатяване на културния живот;
- 1.3. Развитие на библиотечната дейност;

- 1.4. Съхраняване на народните обичаи и традиции;
- 1.5. Развитие и подпомагане на любителското художествено творчество;
- 1.6. Работа по проекти;

ПРИОРИТЕТНИТЕ НИ ЗАДАЧИ:

- 2.1. Уреждане и поддържане на общодостъпни библиотеки;
- 2.2. Организиране на концерти, честване на бележити дати
- 2.3. Предоставяне на компютърни и интернет и административни услуги
- 2.4. Кандидатстване, разработване и реализиране на проекти;

Библиотечна дейност

Основна за читалището си остава библиотечно-информационната дейност. Читалищната библиотека, винаги е била един от приоритетите на читалищното ръководство. Обработката и картотекирането на книгите и останалите библиотечни материали е съобразена със съвременните изисквания и развитието на библиотечното дело

Към 31.12.2022 г. библиотечният фонд наброява 10 319 броя библиотечни единици. През 2023 г. от библиотечните услуги се ползват 232 читатели, от които 165 възрастни и 67 деца, а посещенията са 2 132 от които 678 за дома и 1454 в читалня. Заеда е 1421 тома литература. Придобити са 52 бр. нови заглавия. През 2023 г. имаме спечелен проект на Министерството на културата „Библиотеките съвременни центрове за четене и информираност на стойност 1225,33 лв.

Всяка година в края на годината се прави анкетиране на редовните посетители и читатели в библиотеката. Какви вестници и списания биха желали да бъдат осигурени от читалището, каква литература представлява интерес за тях. На тази база се прави абонамент и се закупуват нови книги.

Техническото оборудване на библиотеката (4 персонални компютри, един преносим компютър, мултифункционално устройство и проектор) позволява читателски запитвания и търсения да бъдат изпълнявани не само по традиционния заемен начин и читалня, а да се търсят ресурси в уеб библиотеки и специализирани портали.

Информационно обучителен център:

Интернет центърът е изграден по проект “Гражданско развитие и участие чрез мрежата на читалищата” и вече над 20 години е основен доставчик на информационни, консултантски и обучителни услуги на територията на община Ценово. Основни дейности на центъра са обучения по компютърна грамотност, комуникационно обслужване, интернет услуги.

Интернет центърът предлага следните услуги: електронна поща, достъп до интернет, принтиране, сканиране, текстонабор и текстообработка, изготвяне на реклами материали.

През годината в ИЦ са регистрирани около 1176 посещения. Интернет центърът разполага със четири персонални компютъра.

Постигането на информационно и комуникационно равенство и намаляване на социалната изолация на възрастните хора е приоритетна задача на екипа на НЧ „Христо Ботев-1898“ с. Ценово. Безплатните обучения и консултации по първоначална компютърна грамотност за възрастни вече са част от регулярната читалищна дейност в информационен център и в библиотеката по „Глобални библиотеки“. През отчетния период са проведени 18 индивидуални обучения.

Любителско художествено творчество:

През 2023 година общото събрание взема решение всяка група да разполага за участия и транспорт с 1200 лева. Изразходвани са 5000 лв., а останалите средства бяха пренасочени за закупуване на носии на стойност 2 320 лв.,

През годината изявите на фолклорните групи са 30.

Участията и наградите на художествените състави в местни, регионални, национални и международни форуми, събори, конкурси са :

ЖФГ „Нашенки“

1. „Таракълка пее и танцува“ - грамота
2. ФФ „От Тимок до Вита“ с. Черни вит - 2 място и сребърен медал
3. ФС „Песни край Росица“ с. Лесичери - грамота
4. ФС „Ценово пее и танцува“ – златен медал

СФГ“ Зорница“

1. Празник на пчелата и меда с. Босилковци - грамота
2. „Таракълка пее и танцува“ - грамота
3. ФФ „От Тимок до Вита“ с. Черни вит - 2 място и сребърен медал
4. ФС „Песни край Росица“ с. Лесичери - грамота
5. ФС „Ценово пее и танцува – сребърен медал

МФГ „Мераклии“

1. Обичайте по нашенски с. Новград
2. НФС „Автентичност и съвремие“ гр. Попово – 1 място и златен медал
3. ФФ „Напевите на Янтра“ с. Стърмен - златен медал и златен медал за индивидуално изпълнение на Кирил Първанов.
4. МФФ „ От Дунав до Балкана“ гр. Борово - грамота
5. ФС „Ценово пее и танцува“ – златен медал

ЖПГ “Росна китка“

1. Обичайте по нашенски с. Новград
2. НФС „Автентичност и съвремие“ гр. Попово – 3 място и сребърен медал
3. ФФ „Напевите на Янтра“ с. Стърмен - златен медал
4. МФФ „ От Дунав до Балкана“ гр. Борово - грамота
5. Листопад на спомените гр. Варна – трето място
6. ФС „Ценово пее и танцува“ – златен медал

ДФГ „Славейче“

1. НФС „Автентичност и съвремие“ гр. Попово - златен медал , първо място и ваучер за участие в курорта Албена
2. МФФ „ От Дунав до Балкана“ гр. Борово – сребърен медал
3. Листопад на спомените гр. Варна
4. ФС „Ценово пее и танцува“ – златен медал

ДТС „Танцова магия“

1. участие в гр. Бяла надиграване

Група за обреди и обичаи

1. Обичаите по нашенски с. Новград
2. НФС „Автентичност и съвремие“ гр. Попово – бронзов медал,
3. участие в първи кулинарен фест гр. Попово – диплом за най- атрактивна маса - индивидуално изпълнение на Христо Владимиров – златен медал
4. ФФ „Напевите на Янтра“ с. Стърмен – сребърен медал.
5. МФФ „От Дунав до Балкана“ гр. Борово – бронзов медал
6. Листопад на спомените гр. Варна
7. ФС „Ценово пее и танцува“ – златен медал

Женски танцов състав „Луди млади“ – поради уважителни лични причини на голяма част от танцьорите в ЖТС „Луди млади“ през 2023 г. нямат изяви. През 2024 г. състава продължава репетиции и има планове за изяви.

Културно-масова дейност:

Дейността на читалището през 2023 г. бе концентрирана основно в рамките на дейностите, планирани в културния календар на читалището. Неговата политика бе насочена към съхраняване на културните традиции. Традиционно проявите в него са организирани в партньорство между читалище, Община, училище, пенсионерски клуб, център за възрастни хора с увреждания и Земеделски производители. Съвместните дейности разширяват видимо формата, съдържанието и капацитета на културния живот на територията на селото ни.

През изминалата година чествахме и 125 години читалищно дело в Ценово. Във връзка със 125 годишнината издадохме книга с исторически материали и снимки и празничен концерт на който присъстваха и много гости. Гост на тържеството беше и областният управител на Русе Данаил Ковачев. Сред гостите на събитието бяха още кмета на Община Ценово д-р Петър Петров, председателя на Общинския съвет Георги Георгиев, секретарят на Общината Мария Найденова, председателят на Областния съвет на народните читалища в региона Мануела Симеонова, председателят на Асоциация „Съвременни читалища“ инж. Георги Петров, както и изпълнителният директор на Асоциация „Еврорегион Данубиус“ Лили Ганчева. Всички те, както и редица културни дейци, получиха плакети за принос в развитието на читалищното дело. Народно читалище „Христо Ботев – 1898“ получи и редица поздравителни адреси и награди. Сред тях бяха от министъра на културата Кръстю Кръстев и Съюза на народните читалища в България. От Съюза с медали и грамоти бяха удостоени и читалищни дейци. Читалището в Ценово бе удостоено и почетния знак на Съюза на народните читалища, както и с плакет „Св. Св. Кирил и Методий“ на президента на Република България.

Културно-масова дейност

Публичните прояви и събития, организирани от читалището са 28.

1. Йорданов ден - По традиция празника се осъществи на брега на река Янтра“. Читалището осигури парична награда на хваналия кръста , свещеник, пити, приготвяне на топъл чай с коняк на брега и почерпка на всички участници в обичая.
2. Бабин ден – За празника беше осигурен оркестър, подаръци за младите майки, поздравителни адреси и всичко нужно за обичая.
3. Трифон Зарезан - читалището по традиция беше организирало курбан за празника – вино и кебапчета, пити и пресъздаване на обичая Трифон Зарезан и зарязване на центъра на с. Ценово с музикантите от Оркестър „Етър“.
4. 1 март – изложба на мартеници - Закупихме прежде за изработване на мартеници и заедно с жените от Пенсионерски клуб „Млади сърца“ изработихме гигантски мартеници. Закупена е и украса с фигури на баба Марта. На арка бяха подредени гигантски мартеници и фигурите на баба Марта.
5. 3 март – Празника премина тържествено с поднасяне на цветя и венци пред паметника на казака Матей и мемориала на загиналите ценовчани, паднали в освободителните войни, след което читалището беше поканило група “Четно“ гр. Русе, които изнесоха празничен концерт.
6. Конкурс за литературна творба „Жената вдъхновение и буря“
Получени са творби от 98 автора от цяла България 111 творби и 30 разказа. Жури прегледа творбите, определи класирането, като всеки участник получи грамота, а класираните се диплом. Поради големия интерес и стойностни творби, беше издаден сборник стихове, който беше изпратен на участниците.
7. За велик ден, закупихме и направихме Великденска украса на центъра на с. Ценово.
8. Тодоровден – читалището осигури музикалното озвучаване на празника
9. Преди Велик ден – боядисахме на яйца с ученици от ОУ „Христо Ботев“ с Ценово, като чилащото осигури козунаци и музикалното озвучаване на празника.
10. Беше закупен Костюм на великденски заек.
Великденския заек беше атракция за хората от Ценово. Той участва в празника на ОУ „Хр. Ботев“, правиха се много снимки и весели игри с децата от ЦОП с. Ценово.
11. Великденския заек посети детската градина в с. Ценово, където децата се забавляваха с него и четоха заедно великденски приказки
12. Седмица на детската книга – библиотеката беше посетена организирано от ученици от ОУ „Христо Ботев“ с. Ценово. Заедно четохме приказки и децата се запознаха с приказни герои..
13. Среща с поетесата Мария Богомила, Мария Сашева, родена в Ценово – закупихме за библиотеката нейни книги
14. Във връзка с Априлското въстание за учениците от ОУ „Христо Ботев“ с. Ценово читалището организира Образователен спектакъл .
15. Във фоайето на читалището беше подредена изложба на местен художник - Павлина Николова
16. Посрещнахме на наша сцена театрален състав с. Долна Студена. Закупени бяха цветя и театралния състав беше почерпен след представлението
17. На 2 юни заедно почетохме паметта на Христо Ботев и падналите за свободата на България със тържествена заря- проверка.

18. Читалището, тази година поради обективни причини не организира както миналите години лятна занималня, но подкрепи ОУ „Христо Ботев“ с. Ценово. Отделени са средства за подпомагане на детската занималня за материали, като за заключителната част „Фестивал на приятелството“, читалището осигури озвучаване и аниматор от гр. Русе.
19. ФС „Ценово пее и танцува“-читалището се е погрижи за грамоти, плакети, покрив сцена, пригответяне на халва, вода за участници, хонорар за жури.
20. Седмица на четенето с участие на родители и деца – заедно четохме детски произведения..
21. 110 години от рожденията на Асен Босев – организирахме конкурс за рисунка и стихотворение съвместно с ОУ „Христо Ботев“ – осигурен от читалището награден фонд
22. 1 октомври – Ден на възрастните хора – изработени са плакети за празника, Художествено слово във връзка с празника на възрастните хора и музикално видео с кадри от с. Ценово.
23. 1 ноември – Ден на народните будители - Образователен спектакъл в НЧ „Христо Ботев за учениците от ОУ „Христо Ботев“ с. Ценово.
24. 125 години НЧ „Христо Ботев -1898“ – честване, Празничен концерт и тържествена вечеря за всички участници, гости, дали своя принос за читалищното дело.
25. Запознавахме членовете на ПК „Млади сърца“ с книгата на Коко Ковачев– Методът Актив Ситинг – Опознай и балансирай тялото си и прожекция на упражнения за лечения на остеопороза – модул 1 и модул 2, закупена е платформа от където са и прожекциите на модулите.
26. Прожекция на архивни материали в ПК „Млади сърца“ с. Ценово. Част от материалите са записани и представени през предходните години от телевизия „Дестинация БГ“ и са с участието на самодейци от НЧ „Христо Ботев-1898“ с. Ценово. Излъчени са тематично, във връзка с празниците Никулден и Бъдни вечер:
27. Игнажден – пресъздаване на обичая от групата за обреди и обичай при НЧ „Христо Ботев-1898“
28. Тържествено запалване коледните светлини. Тази година се осъществи на центъра на селото със съдействието на Община Ценово.

Организационна дейност:

НЧ „Христо Ботев -1898“ организира дейността си в съответствие със Закона за Народните Читалища, Устава на читалището и други нормативни документи, за да се утвърди като обществено значима институция в полза на гражданите. Важна част от работата на читалището е разширяване кръга от партньори и добро сътрудничество с културни институции и др., както и работа по проекти и програми за обезпечаване дейността.

Финансиране :

През 2023 година обезпечаването на читалишните дейности бе осъществявано от: Държавната субсидия, разпределена съгласно изискванията на ЗНЧ; Наеми, членски внос, дарения.

Материално техническа база:

По отношение на материално – техническата база, нейното обновяване и поддръжка е важно условие за развитието на читалищната дейност. Ремонта, който се осъществи по проект Красива България през 2019 година е предпоставка базата на читалището да бъде добре поддържана. Читалището разполага със сграда с площ 600 кв.м, Салон за публични прояви – 255 места, библиотека 77 кв. м, Информационно обучителен център, Репетиционна, Офис счетоводител, Складови помещения. Отопление на твърдо гориво и ел. енергия. На първия етаж беше прекъснато ел. захранването, и читалището отдели 7000 лв. за подновяване на ел. инсталация.

Ръководството и екипът на читалището продължават да работят за разширяване кръга от партньори с културни институции и учебни заведения, както и в посока на подобряване на предлаганите услуги, с цел привличане на нови потребители. Търсим възможности за кандидатстване по проекти и програми, с които да обезпечим дейността на читалището. Можем да бъдем силни и да си бъдем полезни само когато сме заедно и се обединим, защото културата не познава граници.

Така на кратко се характеризира съвременния облик на читалището ни. Искрено се надявам с усилията на всички читалищни деятели, с помощта на общинското ръководство, на цялата общественост да утвърждаваме и дописваме историята на НЧ „Христо Ботев-1898“. Читалището ще се постарае и тази година да запази жив пламъка на Българския дух, традиция и култура!

ОТЧЕТЕН ДОКЛАД

ЗА ДЕЙНОСТТА

НА

НЧ „ПРОБУДА -1923“

с. ДОЛНА СТУДЕНА

ЗА 2023г.

Българското читалище се възприема от обществото като културна институция, завоювала своите позиции през годините на своето съществуване и доказала, че е необходима. Заедно с това се откроява и специфичната мисия на читалището за съхранение и развитие на традиционните ценности на нацията. В своето вече 100-годишно съществуване НЧ „Пробуда-1923“ с. Долна Студена се е превърнало в основна цел за културата и ролята в живота на местното население. През последните години – години на бързо развитие на обществото, най-вече в технологично отношение, читалището в с. Долна Студена вече е не само традиционната културно-просветна организация, но и институция, която отговаря на съвременните изисквания за бърз достъп до информация, за предоставяне по иновативен начин възможности за развитие творческия потенциал на населението. Особено внимание се обръща на взаимовръзката между поколенията, най-вече с оглед задоволяване потребностите на младите хора. Дейността на читалището е винаги свързана с променящите се социално-икономически условия в общността, изменящите се ценности и потребности на хората.

Дейността на читалището през изминалата 2023 г. премина в постоянна и отговорна работа на Настоятелството, читалищния колектив, на художествените ръководители и самодейците.

-Основните цели и задачи които стояха пред институцията бяха:

- Развитие и обогатяване на културния живот, социалната и образователна дейност.
- Стимулиране на читалищната дейност за съхранението и популяризирането на българските културни традиции, нематериалното културно наследство.
- Осигуряване на достъп до информация и информационни услуги за всички слоеве от населението.
- Разширяване знанията на гражданите и приобщаването им към ценностите на науката, изкуството и културата.
- Кандидатстване по проекти и програми за подобряване на материално – техническата база и библиотечния фонд.
- Участие в организираните за обучение семинари, кръгли маси, дискусии, работни срещи по проблемите на читалищата с цел повишаване на компетенцията.
- Търсене на иновативни методи за работа в читалището.
- Откликване на нуждите на местното население, да участва активно в обществения живот и да бъде притегателен културно-образователен и информационен център.
- да опазва културно-историческото наследство и националните традиции;
- да спомага изграждането на ценостна система у децата и младежите;
- да поддържа и обогатява материалната си база;
- да разработва и реализира инициативи/ проекти /за местно развитие и финансиране на читалищната дейност;
- да работи за осигуряване на по-добра, по-съвременна и по-висококачествена образователна, културна, социална и информационна среда на населението с възможностите, дадени ни по Програма „Глобални библиотеки“;

- да разшири съдържателния и социалния обхват на читалищната дейност за привличане на по-широк кръг население;
- да развива ползотворното сътрудничество между читалищата на територията на община Ценово, региона и страната;
- да поддържа активно партньорство с общинската и областната администрации и НПО, както и с културните институции и бизнеса за взаимна полза;

По отношение на заложените **приоритетни задачи по дейности** за изминалия отчетен период, които бяха:

- Библиотечна дейност-

- обновяване на библиотечния фонд в зависимост от читателските интереси;
- подобряване дейността на библиотеката, съобразена с интересите и нуждите на населението, чрез различни форми на културно – масовата работа;
- осъществяване на изложби и презентации свързани с бележити дати на личности и събития от местен, регионален и национален характер;
- провеждане на срещи и литературни четения на новоиздадена литература;
- чрез бюджетни средства и други източници да се снабдява библиотеката с литература и други необходими средства за подобряване качеството и ефекта на работа;

Към момента библиотеката към НЧ „Пробуда – 1923“ разполага с 6167 библиотечни единици;

- Културно масовата дейност –

- осъществяване на културният календар за читалищните прояви;
- повишаване на художественото и жанрово разнообразие на културните мероприятия;
- участие в културните мероприятия на общината и качествено представяне на самодейните колективи в изявите от местен, регионален и национален характер;
- честване на официалните и традиционни празници и годишници;
- провеждане на мероприятия, свързани със съхраняването, развитието и популяризирането на местни традиции и обичаи;
- възстановяване на празнично обредния календар и местните традиции и обичаи;

-Любителско художествено творчество –

- повишаване на художествено – творческите постижения на любителските състави и индивидуални изпълнители. Културните любителски изяви са една от основните читалищни дейности. Една от основните дейности на читалището, свързана със сплотяването на местната общност, обогатяване на народните традиции;
- активно участие на любителските състави и индивидуални изпълнители в културно – масови събития на селото и общината;
- да се подпомага художествено-творческата дейност на самодейните колективи;

- Подобряване финансовото състояние на читалището чрез:

- активно участие на любителските състави и индивидуални изпълнители в културно – масови събития на селото и общината;
- да се подпомага художествено-творческата дейност на самодейните колективи;

През месец май НЧ „Пробуда-1923“ тържествено отбеляза своята 100 годишнина. Събитието бе отбелязано в два дни. Можем да кажем, че организационният живот и културните прояви в нашето читалище бележат значителни положителни резултати за изминалата 2023г. Доброто управление на получаваната държавна субсидия, собствените приходи от наем земя, дарения, членски внос, както и средства от проекти, поставя нашето читалище в една сравнително стабилна финансова обстановка. Това даде възможност за организиране на мероприятия, дейности, срещи, участие на наши самодейни състави в страната и региона, както и стимулиране на щатния персонал. За съжаление през последните години броят на читателите намалява и причините за това са различни: при по-младото поколение причините варират от нежелание за четене до четене онлайн. При по-възрастните – от липса на време за някои до невъзможност да посещават библиотеката. Но всъщност основната причина за намаляване броя на читателите е липса на навици за четене. През годината се провеждаха чествания на дати от местния и националния календар и разбира се – подреждане на кътове и витрини като утвърден начин за популяризиране на творчеството на авторите или събитията. Библиотечния фонд наброява 6167 библиотечни единици. /към 31.12.2023 г./ Брой закупени книги за 2023 г. са 30, като 19 бр. са от дарение и 11 бр. закупени от средства на читалището. През 2023г. читалището спечели проект „Български библиотеки-съвременни центрове за четене и информираност“ -2023 – този проект ще продължи своята реализация и през 2024г.

В НЧ „Пробуда-1923“ функционират следните самодейни състави:

ЖПГ“Латинка“- р-л Марияна Петкова

Група за стари градски песни „Детелини“ р-л Петър Христов

Театрален състав - р-л Петя Ангелова

Група „Лазарки“- р-ли Марияна Петкова и Лидия Димитрова

Група „Коледари“ – р-л Марияна Петкова

Всички те налагат своето присъствие и дават приноса си за разгръщане на широк спектър от разнообразни културни инициативи в селото и извън него. НЧ „Пробуда – 1923“ работи съвместно с ОУ „Св. Климент Охридски“, ДГ „Щастливо детство“, Пенсионерския клуб „Бодри пенсионери“, кметство – с.Долна Студена и Община Ценово, като се провеждат съвместни инициативи за децата и възрастните. Самодейците от читалищните състави и децата бяха основни участници в провеждането на културните изяви и събития. Бяха направени много кътове и витрини по различни поводи, чествания и юбилейни годишнини. Проведени са 36 културно-масови мероприятия, традиционни празници и обичаи. На всички, които участват с ентузиазъм в читалищната дейност, изказваме своето уважение и благодарност. И нека със своя пример да заразят и нови участници в читалищните дела.

Проведените мероприятия през 2023 г. са:

06.01 Йордановден

21.01-Ден на родилната помощ- празник в празнична зала „Янтра“ , подаръци за родените деца през 2021г. и 2022г., подаръци за многодетните майки

14. 02.- конкурс за „Най-добро домашно вино“

18. 02. - отбелязване 150 г. от гибелта на Васил Левски

01.03. - Баба Марта

08.03. - отбелязване международния празник на жената в празнична зала „Янтра“

07.04.- маратон на четенето

08. 04. Лазаровден

15.04. Великден

05.05. Отбелязване 100г. НЧ „Пробуда-1923“ с. Долна Студена – официална част, празничен концерт.

12.05. Отбелязване 100г. НЧ „Пробуда-1923“ с. Долна Студена-изнасяне на писата „Женско царство“ по Ст. Л. Костов

1 юни-„Дискотека под звездите“ – по случай деня на детето.

24 юни-Еньовден-бране на билки и изработка на венец.

26 септември участие в кулинарно - фолклорен празник „От нивата до трапезата“ в с. Караманово

10 октомври - отбелязване 20 годишен юбилей от създаването на ГАФ „Латинка“

14 октомври Храмов празник

1 ноември – Ден на народните будители –съвместно НЧ „Пробуда-1923“ и ДГ „Щастливо детство“

17 ноември – Първи „Ден на четенето“ в България - съвместно НЧ „Пробуда-1923“ и ДГ „Щастливо детство“

21 ноември – Ден на християнското семейство - съвместно НЧ „Пробуда-1923“ и ДГ „Щастливо детство“

05 декември – изготвяне на сурвакници-съвместно ОУ „Св. Климент Охридски“ и НЧ „Пробуда-1923“

07 декември – изложба на творби – съвместно ОУ „Св. Кл. Охридски“, ДГ „Щастливо детство“ и НЧ „Пробуда-1923“

08 декември-запалване на Коледните светлини – празничен концерт

25 декември - Коледари

Участия на художествените състави в местни, регионални, национални и международни форуми, събори, конкурси.

Театрален състав:

29.05. изнасяне на писата „Женско царство“ в с. Караманово

30.05. изнасяне на писата „Женско царство“ в с. Ценово

03.06. изнасяне на писата „Женско царство“ в с. Новград

12.06. изнасяне на писата „Женско царство“ в с. Пиперково

13.06. изнасяне на писата „Женско царство“ в с. Белцов

14.06. изнасяне на писата „Женско царство“ в с. Кривина

ЖПГ „Латинка“ :

- 24.06. Участие в Шести фолклорен събор „Обичаите по нашенски“ в с. Новград,

- 09.07. Участие във НФС „Автентичност и съвремие“,

- 19.08.Участие във ФФ „Празник на царевицата“ с. Стражилово,

- 26.08.Участие в X Фестивал на доматите, чушките и традиционните хани „Павел фест“- с. Павликени

- 22.09. Участие във ФФ „Ценово пее и танцува“ с. Ценово

- 01.10. Участие на Група за стари градски песни „Детелини“ в празник за деня на пенсионера с. Долна Студена

- 06. 10. Участие на Група за стари градски песни „Детелини“ в гр. Свищов , в Шести Национален фестивал на старата градска песен „Георги Бейков“,

Получени отличия и награди от участия на:

ГАФ „Латинка:

- Диплом 2 място и сребърен медал в НФС „Автентичност и съвремие“ гр. Попово
- Диплом първо място и златен медал за участие във ФФ „Празник на царевицата“ с. Страхилово
- Диплом първо място и златен медал във XV ФС „Ценово пее и танцува“

Гинка Шиндарска инд. изпълнител към читалището:

- Бронзов медал за участие в НФС „Автентичност и съвремие“ гр. Попово
- Диплом второ място и сребърен медал за участие във ФФ „Празник на царевицата“ с. Страхилово
- Диплом второ място и сребърен медал във XV ФС „Ценово пее и танцува“
- Трето място , плакет и 100lv. в VII Национален фестивал на старата градска песен Георги Бейков 6-7 октомври 2023г. , Свищов

В заключение:

В своята дейност читалището се ръководи от нормативни документи ЗНЧ, Наредба за опазване на библиотечните фондове и закона за счетоводството. Стреми се да изпълнява основните текущи и стратегически планове, изгответи на базата на тези нормативни документи. Осъществените мероприятия фактически доказват това. Най-важния фактор в нашата работа са потребителите и затова мероприятията са насочени към тях и към техните потребности. Оценка за изпълнението им е отношението на хората към институцията читалище. Разбира се има какво да се желае. Читалищният работник със своето отношение към работата си е в състояние да работи още по-усърдно за едно устойчиво, съвременно и необходимо развитие на читалищната дейност.

С общи усилия на читалищното настоятелство, кметство, училище, детска градина пенсионерски клуб, Община Ценово и жителите на с. Долна Студена се надяваме да успеем да запазим заедно културното развитие на нашето читалище.

Благодаря за вниманието!

Лидия Димитрова,
Председател на Настоятелството

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „ХРИСТО БОТЕВ – 1927“

ОТЧЕТ ЗА ДЕЙНОСТТА НА НЧ „ХРИСТО БОТЕВ – 1927“, с. НОВГРАД за 2023 г.

(приет на общо отчетно- изборно събрание на НЧ „Христо Ботев – 1927“ на 16.03.2024 г.)

Българските читалища са живия извор на българския дух и култура през вековете. Там е запазена искрата и пламва огънят на Българското възраждане. Там е мястото, в което се поддържат живи български традиции, мястото, в което българчета научават от своите баби и дядовци за бита и културата прекрасните песни и танци, пъстрите български шевици, където пламва и завинаги остава в сърцата им огънчето на българщината. Читалищата са традиционни, самоуправляващи се местни организации, които притежават изключителен потенциал за стимулиране на устойчивото регионално и местно развитие. Тяхната роля отива отвъд съхраняването на местната и национална културна идентичност. Чрез многообразието от продукти, услуги и инициативи те се превръщат в изключителен фактор за изграждане на общество на знанието, фактор за развитието на даден регион, съдействат за повишаване качеството на живот на общността и гражданите.

Основните цели, заложени в годишната програма за дейността на НЧ „Христо Ботев – 1927“ за 2023 г., бяха:

- развитие и обогатяване на културния живот, социалните и образователните дейности в населеното място;
- опазване културно-историческото наследство и националните традиции;
- съхранение и популяризиране на местните обичаи и традиции;
- утвърждаване на позицията на читалището като център за информираност;

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „ХРИСТО БОТЕВ – 1927“

- засилване ролята на читалището, като партньор на образователните институции в с. Новград, за обединяване и координиране на дейностите по представяне на подкрепа за личностно развитие на децата и учениците;
- разширяване на познанията на гражданите в различни сфери и приобщаването им към ценностите и постиженията на науката и културата;
- засилване ролята на читалището при осъществяване на социалните дейности в местната общност.

За постигане на своите цели читалището продължи да работи в отлично сътрудничество с Кметство Новград, Община Ценово, ПК „Янтра“, с. Новград, ОУ „Алеко Константинов“, ДГ „Славейче“, РЕКИЦ-Читалища гр. Русе, РБ „Любен Каравелов“ гр. Русе, читалищата от община Ценово, местният бизнес и др.

I. АКТУАЛНО СЪСТОЯНИЕ НА ЧИТАЛИЩЕТО

НЧ „Христо Ботев–1927“ с. Новград е регистрирано в Регистъра на народните читалища към Министерство на културата под № 2514. От 19.08.2019 г. е регистрирано и в Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел към Агенцията по вписвания. Към дата 31.12.2023 г. в общото събрание на читалището членуват 61 дееспособни членове. Размерът на членския внос е 2 лв. и е определен с решение на общото събрание от 12.03.2010 г.

От 12.04.2022 г. Читалищното настоятелство е в избрания от общото събрание състав:

1. Председател – Тодорина Тодорова;
2. Членове – Радослав Копчев, Тонка Петкова, Мариета Игнатова и Десислава Симеонова.

Проверителната комисия е в състав:

1. Председател – Сильвия Недялкова;
2. Членове – Елена Михайлова и Митка Колева.

През отчетния период читалищното настоятелство и проверителната комисия работиха с диалогичност, отговорност и сътрудничество. Проведени бяха общо 7 заседания, на които се разглеждаха различни организационни въпроси. Проведено е едно общо отчетно-събрание на читалището на 25.03.2023 г. Цветанка Николова е на длъжност „работник библиотека“ от 2011 година, тя изпълнява и оперативните функциите на секретар 13.09.2022 г. до 09.05.2023 г., поради завръщането на титуляра на длъжността.

II. ФИНАНСИРАНЕ

Финансирането на читалището през 2023 г. се осъществява чрез:

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „ХРИСТО БОТЕВ – 1927“

✓ Държавна субсидия за делегираните от държавата дейности. Субсидираната численост на читалището през 2023 г. е 2,8 бройки, като от тях заети щатни бройки са 2. Размерът на държавната субсидия на НЧ „Христо Ботев – 1927“ е 40 528,00 лв. В нея са разчетени необходимите средства за заплати, осигуровки на персонала и средства за издръжка.

✓ Други източници (наем на помещения, наем на земеделска земя, членски внос, дарения). НЧ „Христо Ботев-1927, разполага с 49.005 дка земеделска земя, за които получава рента в размер на 4 410,45 лв. за стопанска година. До месец юли бяха отдадени под наем две помещения, за които читалището получава наем в размер на 90,00 лв. месечно. Средствата от дарения за 2023 г. са в размер на 487,25 лв.

✓ Средства от програми и проекти. В средата на годината беше спечелен проект към Министерството на културата – „Българските библиотеки – съвременни центрове за четене и информираност“ - 2023 г. на стойност 1213,79 лв., ще бъде реализирам през 2024 г.

През 2023 г. читалището няма приходи от общинско финансиране и стопанска дейност.

От 2020 г. длъжностните лица в читалището работят с квалифициран електронен подпис, а по-голямата част от разплащанията се осъществяват чрез електронно банкиране.

III. МАТЕРИАЛНА БАЗА

Сградният фонд на читалището е със застроено дворно място от 1450 кв.м. със застроена площ 640 кв.м. Помещенията в читалището са 6 на брой – киносалон с 270 места, библиотека със склад, две гримьорни, малък салон, кабинет. Отоплява се чрез електроенергия и твърдо гориво. Акт № 49 за Общинска собственост.

Материалната база на НЧ „Христо Ботев – 1927“ е в добро състояние, отговаря на санитарно-хигиеничните и противопожарните изисквания. При необходимост се извършват текущи ремонти. Сградата предоставя достъпна среда за хора с увреждания чрез подвижна рампа. От 2019 г. има и система за видеонаблюдение и охрана на цялата сграда.

Читалището разполага с добра интернет осигуреност. За осъществяване на читалищните дейности на разположение са 5 настолни и три преносими компютъра, 1 таблет, 2 мултимедии, 2 мултифункционални устройства.

IV. ОСНОВНИ ДЕЙНОСТИ НА ЧИТАЛИЩЕТО

1. Библиотечно-информационна дейност

Библиотечната дейност на НЧ „Христо Ботев–1927“, беше насочена към усъвършенстване на предоставяните традиционни и модерни библиотечно-информационни услуги, както и за утвърждаването на библиотеката, като важен образователен и информационен център. Библиотеката има осигурена интернет връзка, разполага с 5

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „ХРИСТО БОТЕВ – 1927“

настолни компютъра (4 за посетители и 1 за нуждите на работник-библиотека), 1 таблет, 1 преносим компютър, мултифункционално устройство и мултимедия.

В края на отчетната година библиотечният фонд наброяваше 10 866 тома литература.

През отчетната година фондът бе обновен с общо 197 книги, от които 166 книги са от дарения, 31 са закупени със собствени средства., Библиотеката е абонирана за периодични издания на вестник утро. В помощ на учениците е и онлайн-платформата „Уча се“, за която читалището е абонирано вече трета година. През 2023 г. бяха регистрирани 123 читатели, а посещенията в библиотеката наброяват 439. Заетите през годината библиотечни материали са 606 броя. Читателите са от различни възрастови и социални групи. За увеличаване на броя на читатели през годината се организираха колективни посещения на деца и младежи, които се запознаваха с услугите, предлагани от библиотеката.

Библиотечните мероприятия, които организираме са в полза на децата и учениците, и по време на лятната занималня. С „четене на открито“, посещение в ДГ „Славейче“ и посещение и участие на учениците от ОУ „Алеко Константинов“ с. Новград, като освен четренето ги запознахме с интересни уроци от предlagаната от нас образователна онлайн-платформа „Уча се“.

2. Социална политика на читалището.

Озеленяване и облагородяване на площите около читалищната сграда и центъра на селото за подобряване на средата за живот в населеното място.

Работа с възрастни хора за придобиване на компютърни умения за интернет и социална свързаност.

3. Художествено-творческа дейност на любителските формации, школи, кръжици

Колективни и индивидуални форми на обучение – клубове, школи, курсове, кръжици, ателиета, студии, курсове по изкуствата и други области на знанието, културата, науката и информационните технологии; издателска дейност и др.

През периода 18.07.2023 – 01.09.2023 г. беше проведена „Лятна занималня“ три пъти седмично, организирана и ръководена от Филис Мехмедова и Цветанка Николова. В занималнята се включиха над 49 деца на възраст от 5 до 14 години. Освен от Новград в занималнята участваха и много гостуващи деца. Провеждаха се различни занимания по интереси – аплициране, рисуване, моделиране, спортни дейности, кино, готварство, изучаване на български народни танци, експерименти и др. Проведоха се беседи и презентации на

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „ХРИСТО БОТЕВ – 1927“

теми, свързани с нравственото и екологично възпитание, опазване на околната среда, български и чуждестранни празници и обичаи, посещения на музей и др.

И през 2023 г. НЧ „Христо Ботев – 1927“ продължи да следва своята политика за подкрепа на любителското творчество, за възпитаване и приобщаване на младото поколение към ценностите на българския фолклор. В читалището развиват своя талант и умения над 50 деца и възрастни в следните любителски състави:

- Женска певческа група „Здравец“, с художествен ръководител Цветанка Николова;
- Школа за народни танци и хора „Надиграй ме“, с ръководител Цветанка Николова;
- Коледарска група „Млада Бога“, с ръководител Зоран Захариев;
- Певческа група при Пенсионерски клуб „Янтра“, с ръководител Димка Танева;
- Лазарска група, с ръководител Цветанка Николова;

Всички те налагат своето активно присъствие и дават приноса си за разгръщане на широк спектър от разнообразни културни инициативи в селото и извън него.

През 2023 г. любителските състави взеха участие в различни национални и регионални фолклорни фестивали.

24 юни - участие на самодейните състави на читалището в VI-ти Фолклорен събор „Обичайте по нашенски – Среща с миналото на Придунавския регион“.

26 август - участие на ЖПГ „Здравец“ в IV-ти ПРАЗНИК НА ПЛОДОРОДИЕТО с. Чилнов, обл. Русе.

23 септември - участие на ЖПГ „Здравец“ и Певческа група при Пенсионерски клуб „Янтра“ в XV-ти Фолклорен събор „Ценово пее и танцува“, с. Ценово.

26 септември - участие на ЖПГ „Здравец“ в Кулинарно-фолклорния празник „От нивата до трапезата“, с. Караманово.

21 октомври - участие на ЖПГ „Здравец“ и Певческа група „Янтра“ в Шести национален фестивал на тиквата- Тетово 2023

4. Културни прояви на читалището

06 януари – Водосвет и ритуал по хвърляне на Светия кръст във водите на река Янтра.

21 януари – Ден на родилната помощ „Бабинден“- провеждане на ритуала „Бабуване“ и празненство.

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „ХРИСТО БОТЕВ – 1927“

14 февруари – Трифон Зарезан – Присъздаване на обичай „Зарязване на лозето“, Конкурс за най-добро домашно вино реколта 2022 г.

01 март – Баба Марта закичи мартеници на жителите на с. Новград.

03 март – Национален празник на Република България – Тържествена програмата с ОУ „Алеко Константинов“, поднасяне на венци пред паметника на загиналите във войните в центъра на с. Новград.

08 март – Оформяне на цветна градина на жените от с. Новград с пролетни цветя и послания.

09 март – Международен ден на жената – празненство.

22 март – Традиционен поход до местността Кале баир.

08 Април – Лазаров ден- обичай „Лазаруване“.

15 Април – Великденски семейни игри – „Весел Великден“, с участието на ОУ „Алеко Константинов и ДГ „Славейче“, проведени бяха семейни игри.

29 Април – Майсторско кормуване- състезание по майсторско кормуване.

01 юни – Международен ден на детето – детско парти за децата от с. Новград.

02 юни – 147 години от гибелта на великия български поет и революционер Христо Ботев – презентация, беседа с учениците от ОУ „Алеко Константинов“.

24 юни – VI-ти Фолклорен събор „Обичаите по нашенски – среща с миналото на Придунавския регион“. Съборът е под наслов „Среща с миналото на Придунавския регион“. Този своеобразен парад на българските традиции, обреди и обичаи на стадиона в с. Новград събра деца, участници, близки и приятели, за да разкаже на своята публика за невероятното културно наследство на Придунавския регион, криещо уникатни традиции и обичаи, вълнуващи обреди и митични истории, съхранени и до днес. В събора взеха участие над 400 участници и 35 самодейни групи, пенсионерски клубове, танцови състави и любителски клубове от различни общини и краища на България. Съборът е уникатен за региона и привлича много самодейци за участие. Той е включен в Националния културен календар.

07 юли – Тържествена заря по повод - 155 години от слизането на четата на Хаджи Димитър и Стефан Караджа на български бряг на река Дунав край с. Новград.

18 юли – 1 септември – Лятна занималня.

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „ХРИСТО БОТЕВ – 1927“

01 ноември – Ден на народните будители - презентация с учениците от ОУ „Алеко Константинов“.

21 ноември – Празнична вечер по повод Ден на християнското семейство.

8 декември – Запалване на коледните светлини в с. Новград с празнична програма на децата от ДГ „Славейче“ и учениците от ОУ „Алеко Константинов“.

22 декември – Коледен концерт с участие на самодейните състави към читалището и учениците от ОУ „Алеко Константинов“, с. Новград.

23 декември – Дядо Коледа и Снежанка раздадоха подаръци на децата от с. Новград.

25 декември – Коледуване.

Народно читалище „Христо Ботев-1927“ със своята дейност е доказателство, че читалищата макар и изправени пред трудности и предизвикателства за свое развитие и оцеляване, все още не са изчерпали своята жизненост и функционалност. Те продължават да бъдат основните културно и просветни средища в страната. Читалищното настоятелство и екипът на НЧ „Христо Ботев – 1927“ ще продължим да работим за разширяване на кръга от партньори и различни културни институти, НПО, и др., за привличане на нови приятели и разработване на проекти и програми, обезпечаващи материалната база и дейността на читалището. Ще продължим и с подкрепата за развитие на любителското творчество за създаване на качествен конкурентоспособен културен продукт и неговото презентиране.

ТОДОРИНА ТОДОРОВА
Председател на НЧ „Христо Ботев - 1927“

Изготвил:
Филис Мехмедова
Секретар на НЧ „Христо Ботев - 1927“

**НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „СВЕТЛИНА-1905 г.”
с. Караманово, общ. Ценово, обл. Русе, ул. Асен Илиев №46**

ДОКЛАД

За дейността на НЧ "Светлина-1905", с. Караманово, общ. Ценово през 2023 година

Българските читалища са тези места, които през годините и до днес са стожер на самобитността на българина, мястото, където хората са получавали и получават емоционален заряд от книгите, песните, танците, в библиотеките, в художествените състави, в любителските театрални постановки.

Дейността на Народно читалище „Светлина- 1905 г.“ с. Караманово носи белезите и влиянието на промените в икономическия и морално-етичния живот на обществото. То е център и основно средище на култура, съхраняване на богатите традиции, мястото, където всеки без оглед на възраст, образование и етнос намира възможност да открие своя талант, да обогати дарованията си и се реализира. Тук, в читалището, е уютният дом, където се съхраняват национален бит, култура и традиции.

Главната цел на Читалищното настоятелство през изтеклия едногодишен период беше да съхрани и запази постигнатото през изминалите години в нашето читалище, да обедини и привлече повече хора чрез мероприятията, които се организираха.

За изпълнение на тези предизвикателства Читалищното настоятелство се водеше от годишния план и календара за културната дейност на читалището. Настоятелство работи със свой стил и стандарт при подготовката и провеждането на отделните дейности. Добрите сценарии, както и отговорната професионална подготовка на участващите в мероприятията са важен критерий с положителен ефект.

Правилното функциониране и развитие на библиотеката, опазването и актуализирането на библиотечния фонд, както и превръщането на читалището в информационен център е другото предизвикателство.

Библиотечният фонд наброява 4 641 библиотечни единици /книги/. Все още большинството от читателите са възрастни и ученици. Малко са читателите младежи и работещи. През 2023г. книжният фонд се обогати с 236 заглавия. От дарения- 73, закупени- 78 и по проект „Българските библиотеки съвременни центрове за четене и информираност“2022 към Министерството на културата – 83 заглавия на стойност: 1 393. 21 лв.

Библиотечно-информационният център е оборудван с три броя компютри и 3в1/принтер, скенер, копир/ по проекта „Глобални библиотеки“, един лаптоп - дарение от община Ценово и ламинатор-дарение от читалищата в общината. Центърът предлага информация извън книгите – интернет. В него се изработват покани и програми за културни събития, подготвят се и се изнасят мултимедийни презентации, изготвят се справки, отчети, изпраща се искана информация до различни институции.

Неразделна част от читалищната дейност и може би най-ярко изразено е любителското творчество, което в най-голяма степен е отразено чрез художествената самодейност. Корените на художествената самодейност са дълбоко във вековете. Родени от потребността на хората да създават, да творят, танцът и песента, празникът и обичаят влизат завинаги в живота на народа ни, за да го направят по-красив и човечен

При добра организация и подготовка бяха отпразнувани:

04.01.2023 г. – Награждаване Читател на 2022 г.;

05.01.2023 г. - Богоявление, водосвет за здраве;

21.01.2023 г. – Денят на родилната помощ- Бабин ден;

14.02.2023 г.- Трифон Зарезан;

01.03.2023г.- Баба Марта;

02.03.2023 г.- Рецитал под мотото „Поклон пред теб, Апостоле!“ ;
03.03.2023 г. – 145 години от Освобождението на България;
04.03.2023г. - Тодоровден;
05.03.2023 г.- Международен ден на жената;
22.03.2023 г. – Конкурс за рисунка „Водата е за всички“ ;
23.03.2023г. – Пролетен празник на хижа Горски кът;
31.03.2023 г.- 71 години от смъртта на героя – граничар Асен Илиев;
02.04.2023 г. – Международен ден на детската книга;
09.04.2023 г.- Цветница;
16.04.2023г. - Великден; - конкурс за най красиво писано яйце
25.05.2023 г.- „Възнесение господне“ /Спасовден/, храмов празник;
26.05.2023г. – Поход до хижа Горски кът с ДГ “Радост“ ;
29.05.2023 г.- Театрален състав с. Д. Студена със „Женско царство“ ;
10.06.2023 г.- Държавен куклен театър гр. Русе, със спектакъла „Приказка за Боби и шайка микроби“ ;
24.06.2023 г. – Участие на ЖФГ “От Извора“ във ФС „Обичаите по нашенски“, с. Новград;
02.07.2023 г. – Участие на ЖФГ “От Извора“ във с. Обединение във фестивала посветен на народната певица Мита Стойчева „Авлига пее“;
23.08.2023 г.- Летни игри на хижа Горски кът с клуб „Родолюбие“ с. Ценово ;
02.09.2023г.- Участие на ЖФГ “От Извора“ във Албена на мегдана;
22.09.2023 г. - Участие на ЖФГ “От Извора“ във ФС „Ценово пее и танцува“ ;
26.09.2022г. – Празник на Земята и плодородието „От нивата до трапезата“;
01.11.2023г. – Ден на народните будители;
17.11.2023 г. – Ден на четенето;
01.12.2023 г.- Тържествено запалване светлините на коледната елха;
16.12.2023г.- Общоселско Новогодишно тържество.

Изминалата година беше успешна и за любителското художествено творчество. Продължи своята творческа дейност-женска фолклорна група „От извора“ с р-л Емилия Василева. Художественият състав преживя много емоционални моменти изпълнени с напрежение и притеснения. Участваха във всички местни мероприятия. 2022 година беше успешна за групата. С богатата си по съдържание програма, с участието си в събори и фестивали донесоха много награди и отличия за читалището.

26.08.2022 г.- Участие на ЖФГ “От Извора“ в с. Белцов по случай 100 –годишния юбилей на читалището;

27.08.2022 г.- Участие на ЖФГ “От Извора“ в IX фестивал на доматите, чушките и традиционните храни с. Павел;

01.11.2022г. – Фестивал на самодееца в с. Ценово;

През отчетния период беше извършена активна културно-масова дейност. В мероприятията, които се проведоха, широк достъп и пряко участие имаха освен читалищните дейци и много други хора от селото. Много от мероприятията бяха проведени с активното участие на у-ще „Христо Ботев и „ДГ “Радост“, в които беше показано умение и високо професионално ниво на учителите в подготовката на учениците.

Безспорен факт е, че богата и полезна дейност може да се осъществява само от хора, които изпълняват мисията на читалището. Читалищното настоятелство изпълнява тази мисия, със своите идеи, инициативи и действия. През годината са проведени **8** заседания. Дейността на Читалищното настоятелство е структурирана. Ръководството на читалището се отнася с голяма отговорност към своето обществено задължение. Всички поемат и изпълняват поетите задачи присърце. В заседанията се проявява активност и се предлагат решения по обсъжданите въпроси. Никога не допуснаха подготовката на дадено мероприятие да се стовари върху един човек. Колективността в действията винаги съпровожда дейността на членовете на Читалищното настоятелство.

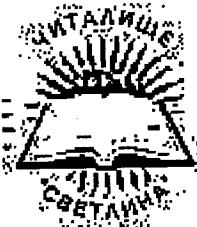
Читалищната дейност беше на вниманието на община Ценово. Мероприятията, които провеждахме се подкрепяха от общинското ръководство. На тях присъстваха и участваха д-р Петър Петров- кмет на община Ценово. В подготовката на редица мероприятия и в други дейности на читалището многократно бяхме подпомагани от общината и кметството.

Това в основни линии е дейността на читалището през изминалата една година. Читалищното настоятелство ще продължава да създава предпоставка за издигане на още по-високо ниво дейността на читалището в културно-образователните дейности, в работата за обогатяване, запазване и разпространение на културните ценности.

Председател НЧ „Светлина – 1905г“.....
/Иван Иванов/

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „СВЕТЛИНА-1905г.”
С.Караманово, общ.Ценово, обл.Русе, ул.Асен Илиев №46, тел.0876688020

Изх. № 07/18.03.2024г.

ДО
КМЕТА НА
ОБЩИНА ЦЕНОВО

ПРИДРУЖИТЕЛНО ПИСМО

от

Иван Тодоров Иванов
Председател на НЧ “Светлина-1905г.”
с. Караманово, общ. Ценово, обл. Русе

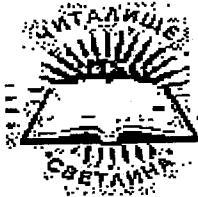
Уважаеми господин Петров,

Във връзка с чл. 26,/4/ от Закона за народните читалища, Ви представяме отчетен доклад за дейността на НЧ “Светлина-1905”, с. Караманово през 2023 година в изпълнение на програма по ал.2 за развитие на читалищната дейност.

С уважение:

Иван Тодоров Иванов
Председател на НЧ „Светлина-1905г.”

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „СВЕТЛИНА-1905 г.”
с. Караманово, общ. Ценово, обл. Русе, ул. Асен Илиев №46

Изх. № ...../.....2024г.

До
МИНИСТЪРА НА КУЛТУРАТА
БУЛ. „АЛ. СТАМБОЛИЙСКИ“ №17
ГР. СОФИЯ

ПРИДРУЖИТЕЛНО ПСМО
от
Румяна Ангелова Николаева
Председател на НЧ „Светлина -1905г“
с. Караманово, общ. с. Ценово, обл. Русе

Относно: Вписване на промени в обстоятелствата в Публичния регистър на народните читалища.

Уважаеми Господин Министър,

След провеждане на отчетно- изборно събрание на 10.03.2024г. сме вписали промени в Ръководните органи на читалището. С настоящото заявление молим да извършите административна регистрация във водения от Вас Регистър.

Приложение:

- Заявление за издаване на удостоверение за вписване в Публичен регистър на народните читалища сдружения. Приложение1.
- Копие от Устава на читалището.

С уважение:

Румяна Ангелова Николаева .....

Председател на НЧ „Светлина -1905г“

**НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „СВЕТЛИНА-1905 г.”
с. Караманово, общ. Ценово, обл. Русе, ул. Асен Илиев №46**

ДОКЛАД

За дейността на НЧ „Светлина-1905”, с. Караманово, общ. Ценово през 2023 година

Българските читалища са тези места, които през годините и до днес са стожер на самобитността на българина, мястото, където хората са получавали и получават емоционален заряд от книгите, песните, танците, в библиотеките, в художествените състави, в любителските театрални постановки.

Дейността на Народно читалище „Светлина- 1905 г.“ с. Караманово носи белезите и влиянието на промените в икономическия и морално-етичния живот на обществото. То е център и основно средище на култура, съхраняване на богатите традиции, мястото, където всеки без оглед на възраст, образование и етнос намира възможност да открие своя талант, да обогати дарованията си и се реализира. Тук, в читалището, е уютният дом, където се съхраняват национален бит, култура и традиции.

Главната цел на Читалищното настоятелство през изтеклия едногодишен период беше да съхрани и запази постигнатото през изминалите години в нашето читалище, да обедини и привлече повече хора чрез мероприятията, които се организираха.

За изпълнение на тези предизвикателства Читалищното настоятелство се водеше от годишния план и календара за културната дейност на читалището. Настоятелство работи със свой стил и стандарт при подготовката и провеждането на отделните дейности. Добрите сценарии, както и отговорната професионална подготовка на участващите в мероприятията са важен критерий с положителен ефект.

Правилното функциониране и развитие на библиотеката, опазването и актуализирането на библиотечния фонд, както и превръщането на читалището в информационен център е другото предизвикателство.

Библиотечният фонд наброява 4 641 библиотечни единици /книги/. Все още большинството от читателите са възрастни и ученици. Малко са читателите младежи и работещи. През 2023г. книжният фонд се обогати с 236 заглавия. От дарения- 73, закупени- 78 и по проект „Българските библиотеки съвременни центрове за четене и информираност“2022 към Министерството на културата – 83 заглавия на стойност: 1 393. 21 лв.

Библиотечно-информационният център е оборудван с три броя компютри и 3в1/ принтер, скенер, копир/ по проекта „Глобални библиотеки“, един лаптоп - дарение от община Ценово и ламинатор-дарение от читалищата в общината. Центърът предлага информация извън книгите – интернет. В него се изработват покани и програми за културни събития, подготвят се и се изнасят мултимедийни презентации, изготвят се справки, отчети, изпраща се искана информация до различни институции.

Неразделна част от читалищната дейност и може би най-ярко изразено е любителското творчество, което в най-голяма степен е отразено чрез художествената самодейност. Корените на художествената самодейност са дълбоко във вековете. Родени от потребността на хората да създават, да творят, танцът и песента, празникът и обичаят влизат завинаги в живота на народа ни, за да го направят по-красив и човечен

При добра организация и подготовка бяха отпразнувани:

04.01.2023 г. – Награждаване Читател на 2022 г.;

05.01.2023 г. - Богоявление, водосвет за здраве;

21.01.2023 г. – Денят на родилната помощ- Бабин ден;

14.02.2023 г.- Трифон Зарезан;

01.03.2023г.- Баба Марта;

02.03.2023 г.- Рецитал под мотото „Поклон пред теб, Апостоле!“ ;
03.03.2023 г. – 145 години от Освобождението на България;
04.03.2023г. - Тодоровден;
05.03.2023 г.- Международен ден на жената;
22.03.2023 г. – Конкурс за рисунка „Водата е за всички“ ;
23.03.2023г. – Пролетен празник на хижа Горски кът;
31.03.2023 г.- 71 години от смъртта на героя – граничар Асен Илиев;
02.04.2023 г. – Международен ден на детската книга;
09.04.2023 г.- Цветница;
16.04.2023г. - Великден; - конкурс за най красиво писано яйце
25.05.2023 г.- „Възнесение господне“ /Спасовден/, храмов празник;
26.05.2023г. – Поход до хижа Горски кът с ДГ “Радост“ ;
29.05.2023 г.- Театрален състав с. Д. Студена със „Женско царство“ ;
10.06.2023 г.- Държавен куклен театър гр. Русе, със спектакъла „Приказка за Боби и шайка микроби“ ;
24.06.2023 г. – Участие на ЖФГ “От Извора“ във ФС „Обичаите по нашенски“, с. Новград;
02.07.2023 г. – Участие на ЖФГ “От Извора“ във с. Обединение във фестивала посветен на народната певица Мита Стойчева „Авлига пее“;
23.08.2023 г.- Летни игри на хижа Горски кът с клуб „Родолюбие“ с. Ценово ;
02.09.2023г.- Участие на ЖФГ “От Извора“ във Албена на мегдана;
22.09.2023 г. - Участие на ЖФГ “От Извора“ във ФС „Ценово пее и танцува“ ;
26.09.2022г. – Празник на Земята и плодородието „От нивата до трапезата“;
01.11.2023г. – Ден на народните будители;
17.11.2023 г. – Ден на четенето;
01.12.2023 г.- Тържествено запалване светлините на коледната елха;
16.12.2023г.- Общоселско Новогодишно тържество.

Изминалата година беше успешна и за любителското художествено творчество. Продължи своята творческа дейност-женска фолклорна група „От извора“ с р-л Емилия Василева. Художественият състав преживя много емоционални моменти изпълнени с напрежение и притеснения. Участваха във всички местни мероприятия. 2022 година беше успешна за групата. С богатата си по съдържание програма, с участието си в събори и фестивали донесоха много награди и отличия за читалището.

26.08.2022 г.- Участие на ЖФГ “От Извора“ в с. Белцов по случай 100 –годишния юбилей на читалището;

27.08.2022 г.- Участие на ЖФГ “От Извора“ в IX фестивал на доматите, чушките и традиционните храни с. Павел;

01.11.2022г. – Фестивал на самодеца в с. Ценово;

През отчетния период беше извършена активна културно-масова дейност. В мероприятията, които се проведоха, широк достъп и пряко участие имаха освен читалищните дейци и много други хора от селото. Много от мероприятията бяха проведени с активното участие на у-ще „Христо Ботев и „ДГ “Радост“, в които беше показано умение и високо професионално ниво на учителите в подготовката на учениците.

Безспорен факт е, че богата и полезна дейност може да се осъществява само от хора, които изпълняват мисията на читалището. Читалищното настоятелство изпълнява тази мисия, със своите идеи, инициативи и действия. През годината са проведени 8 заседания. Дейността на Читалищното настоятелство е структурирана. Ръководството на читалището се отнася с голяма отговорност към своето обществено задължение. Всички поемат и изпълняват поетите задачи присърце. В заседанията се проявява активност и се предлагат решения по обсъжданите въпроси. Никога не допуснаха подготовката на дадено мероприятие да се стовари върху един човек. Колективността в действията винаги съпровожда дейността на членовете на Читалищното настоятелство.

Читалищната дейност беше на вниманието на община Ценово. Мероприятията, които провеждахме се подкрепяха от общинското ръководство. На тях присъстваха и участваха д-р Петър Петров- кмет на община Ценово. В подготовката на редица мероприятия и в други дейности на читалището многократно бяхме подпомагани от общината и кметството.

Това в основни линии е дейността на читалището през изминалата една година. Читалищното настоятелство ще продължава да създава предпоставка за издигане на още по-високо ниво дейността на читалището в културно-образователните дейности, в работата за обогатяване, запазване и разпространение на културните ценности.

Председател НЧ „Светлина – 1905г“.....
/Иван Иванов/

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „ПРОБУДА 1922”, с. БЕЛЦОВ,
ул.”Г.Димитров, тел. 0878122953, e-mail probyda@abv.bg

ОТЧЕТ
за дейността на НЧ „ПРОБУДА 1922 г.”,
с. Белцов, общ. Ценово за 2023 г.

Публичното пространства възприема читалищата като пример за устойчива културна институция със специфичната мисия за съхранение и развитие на традиционните ценности на нацията. Дълбоката взаимовръзка с миналото, с традициите, образователния процес, културата и благотворителността, са основата на авторитета на читалищата и тяхната легитимност пред обществото.

Във връзка с общите задачи на Народните читалища като институция и в изпълнение на тригодишната програма за дейността на НЧ „Пробуда 1922” за периода 2023-2026 г. ,приета на общо събрание през 2023 г., и плана за 2023 г читалището работи по следните основни дейности и извърши следното:

ОРГАНИЗАЦИОННИ ДЕЙНОСТИ

Във връзка с изискванията на закона за НЧ на 27.03.2023 г. се проведе отчетно Общо годишно събрание на читалището. ЧН отчете дейността, а Проверителната комисия направи финансов отчет през 2022 г. Разпределен бе и годишния бюджет по показатели с цел да се вмъкнем гласуваната държавна субсидия.

Навреме бе изгotten план за дейността на читалището и календарен план за 2023 г. ,които бяха предоставени и включени в Културния календар на общината.

Имайки предвид общото състояние на местната общност, проблемите и слабостите, породени от външната страна (ограничен и стеснен числен състав-застаряване на населението, липсата на млади хора, на училище и детска градина; ограничения финансов и кадрови ресурс, с който читалището разполага и др.) се опитахме да преодолеем трудностите и да работим според условията, в които сме поставени.

БИБЛИОТЕЧНА ДЕЙНОСТ

Една от основните в селските читалища. Тя е и първата, която започва да се развива в селото ни-още преди официалното учредяване на читалището преди 100 години. Даряването на книги за общ прочит и разпространението им сред младежта е една от задачите на сформиралата се през 1921 г. просветна група в селото.

Благодарение на поредния спечелен проект по Програма „Българските библиотеки- съвременни центрове на четене и информираност-2023“/70 бр. на стойност 1227 лв./, закупуване на книги от бюджета на читалището и дарения, през 2023 г. успяхме да набавим 176 бр. нови книги за библиотеката на читалището. Новите книги заинтригуваха читателите и те сами си ги препоръчваха един на друг, което пък повиши интереса към четенето и увеличи броя на читателите-71 читатели от всички възрасти. Още през 2014 г. бе подета инициативата „Дари книга на своето читалище“, която продължи и през 2023 г. Макар и стари издания, но запазени, през 2023 г. на разположение на читателите бяха предоставени 48 бр. книги , дарени от Мирослав Брезоев, Здравко Енев-20 бр. съвсем нови книги на стойност 321 лв. Благодарение на сътрудничеството с български книжни издателства, през изтеклата година от издателство „Персей“ получихме дарение от 26 нови книги на стойност 450 лв. Една от задачите на библиотеката е да събира, съхранява ,обогатява и разпространява материали от духовната култура на местната общност. Създадената електронна страница на читалището с цел популяризиране на селото, историята, настоящето, дейността му

като организация на местната общност е предоставена на желаещите да научат за живота в родното си село през годините. След издадената през 2015 г. история на селото, послучай 100 г. от създаването му, читалището издаде богата на фотоси и факти история на Читалището.

КУЛТУРНО-МАСОВА ДЕЙНОСТ

Читалището в Белцов и през 2023 г. си остава единственото място, даващо възможност за изява на творческото начало на всеки любител. Именно художествената самодейност е сред основните дейности на читалището ни. Чрез нея се осъществява така необходимите за едно малко, отдалечно от големите културни центрове селце, сплотяване на местната общност, обогатяване на затвореното селско ежедневие, изява способностите на отделния индивид, запазване на народните традиции.

През 2023 г. бе работено по съставения и приет на общо събрание календарен план и основни насоки за дейността на читалището. Главната цел на читалището бе насочена към наблягане на масовостта, чрез включване на повече хора от местната общност с цел общуването и сплотяването им. Задачата на читалището бе да организира, да информира и разнообрази празника, а които желае - да се включи. Така големите национални и християнски празници да се превърнат в колективни, общоселски, общодостъпни. В изпълнение на тези задачи през 2023 г. съвместно кметство, пенсионерски клуб и читалище бяха организирани и проведени следните мероприятия:

- Бабинден със всички жени от местната общност.
- Трифон Зарезан ;
- 1 март-дения на самодееца- с участието на всички самодейци от читалището; Баба Марта
- 3 март - празнична програма от възрожденски песни и стихове с участието на децата и самодейците от читалището. Програмата бе

обогатена и с тематична презентация. Бяха поднесени и венци и цветя през паметната плоча на опълченците и празнична заря.

-8 март „На жената-поклон”. Общо женски празник в ресторантa на селото.

-Празникът „Св. Дух”-кубан на параклиса ;

През изтеклата 2023 г. продължихме традицията общо да празнуваме Великден. В пъстри носии, с песни, танци и цветя, самодейците успяха да съберат цялото село-жители и гости, на селския площад пред читалището и да зарадват млади и стари за най-големия християнски празник. Събрани като едно сплотено семейство уважени бяха и именниците .

Успяхме да отпразнуваме заедно-млад и стари коледните празници ,с обща трапеза ,с Дядо Коледа и коледари.

И през 2023 г. читалището, съвместно с Кметство Белцов, беше инициатор и организатор на всяко мероприятие, проведено в селото. Като добра бихме отчели съвместната работа с кметство с. Белцов и пенсионерския клуб. И главна заслуга за това имаха самодейните групи.

Успешно бе представено селото и читалището на национални събори и фестивали, където ЖПГ с р-л Йонка Йорданова спечели призови места в класирането-Обединение, Павликени, Ценово, Стърмен, Долна Оряховица, Червена вода, Новград. Индивидуалният изпълнител-Венетка Тодорова, зае навсякъде първи места.

С тревога и съжаление отчитаме един общ проблем за цялата страна-обезлюдяване на селата, застаряване на населението, липсата на деца. Това няма как да не се отрази и върху работата на читалищата, разчитащи на самодейността. Но докато има хора като вас, уважаеми самодейци-а почти всички членове на нашето читалище са такива: като участници в певчески групи/ Певческа група за автентичен фолклор, Мъжката коледарска група, Женската певческа група, Танцова формация „Мераклии”,

Театрална група/; докато има ръководители като вас, г-жо Петрова, г-жо Йорданова; Ценко Трифонов ; Венетка Тодорова-индивидуален изпълнител; като вас мили дами и господа коледари, певци, танцьори, актьори, рецитатори – всички вие, всеотдайни и раздаващи се, читалищата в малка България ЩЕ ГИ „ИМА.

Настоящият отчет е приет на Общо отчетно събрание на НЧ „Пробуда 1922“, проведено на 27.03.2024 г.

Председател на ЧН:.....

/Боряна Георгиева/

**ОТЧЕТ
ЗА ДЕЙНОСТТА НА НЧ „ОТЕЦ ПАИСИЙ-1931”, С. КРИВИНА
ЗА 2023 Г.**

Актуалното състояние на читалището е следното:

Последната регистрация на читалището в Агенцията по вписванията е направена на 18.03.2022г.

Членовете на читалището са **50** на брой.

Проведено е едно отчетно събрание на **06.06.2023** г. Заседанието на настоятелството са **5** на брой за 2023г. Субсидираната и щатната численост на персонала е една бройка, която е с придобито средно образование.

Читалищното настоятелство се състои от **5** на брой членове, а проверителната комисия от **3** на брой.

Читалищната библиотека разполага с два компютъра, копирна машина и със **4 980** броя книги. През 2023 г Народно читалище „Отец Паисий-1931г.” обогати своя библиотечен фонд ,като получи дарение от 113 книги на читалището са закупени 19 броя.

От 01.01.2024 г. библиотеката разполага с един седмичен вестник.

Читателите са **20** броя. Всички посещения за дома са **106** броя. Заетите книги са **307** броя.

През изминалата година в читалището бяха отбелязани:

21 Януари - Деня на родилната помощ;

14 Февруари - Конкурс за най-добро домашно вино и поздравително слово по случай отбелязване на Трифон Зарезан;

19-ти Февруари - отбелязване на 150 години от гибелта на Васил Левски;

1 Март - Изготвяне на мартеници и украсяване по случай Баба Марта;

3 Март - Поздравително слово и поднасяне на венец пред паметника в центъра на селото;

8-ми Март - Поздравителен адрес по случай Международния ден на жената и засаждане на цветя ;

22 Март-Тържество по случай Първа пролет

15-ти Април - Великденски концерт и конкурс на тема „Най-оригинално украсени яйца“ по случай Великден;

24-ти Май - Изготвяне на табло за Деня на светите братя Кирил и Методий;

28-ми май - Рецитиране стихотворение на Христо Ботев, поднасяне на венец на паметника на центъра по случай Ботевата вечер;

2-ри Юни - Кът по случай 146 години от героичния подвиг на българския поет и революционер Христо Ботев;

29-ти Юни - Отбелязване на Международния ден на река Дунав;

6-ти Септември – правене на кът по случай Съединението на Княжество България и Източна Румелия;

22-ри Септември - Изготвяне на табло за Независимостта на Република България;

1-ви Октомври - Тържество по случай Международния ден на възрастните хора;

1-ви Ноември - Презентация на Паисий Хилendarски и 261 години от написването на История славянобългарска. Изложба по случай деня на народните будители

21-ви Ноември- Ден на Християнското семейство направено табло

14-ти Декември- Декември - Коледно тържество и каландари за ревизионната комисия и читалищното настоятелство.

18-ти Декември –Запалване на коледните светлини на елхата

Читалището е разположено в масивна двуетажна сграда с площ 360 кв. м., състояща се от 4 кабинета и 1 концертна зала за 200 бр. посетители. Сградата е общинска собственост, която е предоставена за безвъзмездно ползване и е в добро състояние.

Изготвил:.....

(Б. Георгиева)

Председател: .....

(П. Петров)

НЧ „П.Р.СЛАВЕЙКОВ 1927“ С.ПИПЕРКОВО, ОБЩ.ЦЕНОВО, ОБЛ.РУСЕ

тел. 0878135645, e-mail: nchpiperkovo@abv.bg

О Т Ч Е Т

ЗА ДЕЙНОСТТА НА НЧ „П.Р.СЛАВЕЙКОВ 1927 “ С.ПИПЕРКОВО ЗА 2023 г.

I. Актуално състояние на НЧ „П. Р. Славейков 1927 “ с.Пиперково.

1. Брой действителни членове за 2023 г.- 51 бр.
2. Събран членски внос за 2023 г.- 102.00 лв.
3. Проведени заседания на Читалищното настоятелство- 5 бр.
4. Извършена пререгистрация през 2023 г.-21.04.2023 г.

а/ сграден фонд: едноетажна массивна сграда, общинска собственост, дадена за временно и безвъзмездно ползване с Решение на общински съвет с. Ценово , Протокол № 15/22.06.2016 год. за срок от 11години.

-обща застроена площ- 456 кв.м

-обществено достъпен сграден фонд: библиотека и читалня-144 кв.м

концертна зала с 110 места; 2 гримьорни ;

След направен основен ремонт през 2017 г. по Проект „Красива България“ на концертна зала и читалище се ремонтираха покрив, външна дограма, външна и вътрешна изолация. Има достъп и за инвалиди.

6/ Техническо оборудване:

- Разполага с общо 1 компютъра-1 лаптоп- по проект „Инициативи БГ“ Мярка 313 от ПРСР;

- размножителна техника: 1 бр.

-озвучителна техника;

9. Набиране на собствени средства: За 2023 г. собствените приходи на читалището се формират основно от наем, рента, членски внос и възлизат на 3487.00 лв.

10. Участие на работещите в читалището в обучения за повишаване на квалификацията –не.

II. Дейности на читалището през 2023 г.

1.Библиотечна информационна дейност:

а/ библиотечен фонд- 4105 библиотечни единици/ след цялостна инвентаризация по препоръка на РБ „Любен Каравелов“ Русе бракувани- 0 БР.

б/ брой обслужени читатели- 30 бр.

в/ брой посещения: за дома- 93 бр.; в читалня – 54 бр. ; на организирани събития- 130 бр.

г/ брой раздадена литература- 286 бр.

д/ видове библиотечни услуги: ползване библиотечната колекция; интернет достъп.

е/ набавени книги: 126 бр.

2. Нематериално културно наследство.

Групите за автентичен фолклор Мъжка певческа група и женска певческа група , както и организираните от читалището възстановки на традиционни местни обреди и обичаи :

-местен курбан на „Спасовден“;

Всички тези прояви по повод празниците в народния календар, съдействат за опазване и популяризиране на нематериалното културно наследство. Усилията на читалището през 2023 г. в това направление бяха насочени към опазването, популяризирането, подкрепа и насърчаване на носителите на това наследство и осигуряването на приемственост между поколенията.

3. Художествени състави.

а/ Мъжка певческа група за автентичен фолклор с р-л Петър Дочев

-брой участници : 6 бр.

- изяви: На организираните от читалището мероприятия/ , Ден на самодееца ,3 март, Спасовден ; Ден на възрастните хора, Новогодишно тържество

б/ Женска певческа група за автентичен с р-л Веселина Николаева

-брой участници: 10 бр.

- изяви: в организирани от читалището изяви по повод чествания и празници /Откриване на жътвата,

/

4. Организиране и участие в празници ,фестивали, събори, изложби:

а/ Организирани прояви на

-МПГ и ЖПГ – Празник на пчелата с. Босилковци, ФФ „Ценово пее и танцува“, ФФ „Северняшка китка“ гр. Павликени, ФС „Обичаите по нашенски“ с .Новград, НФФ „Празник на народния обичай и автентичната носия“ с. Рибарица, МФФ „От Дунав до Балкана “гр. Борово.

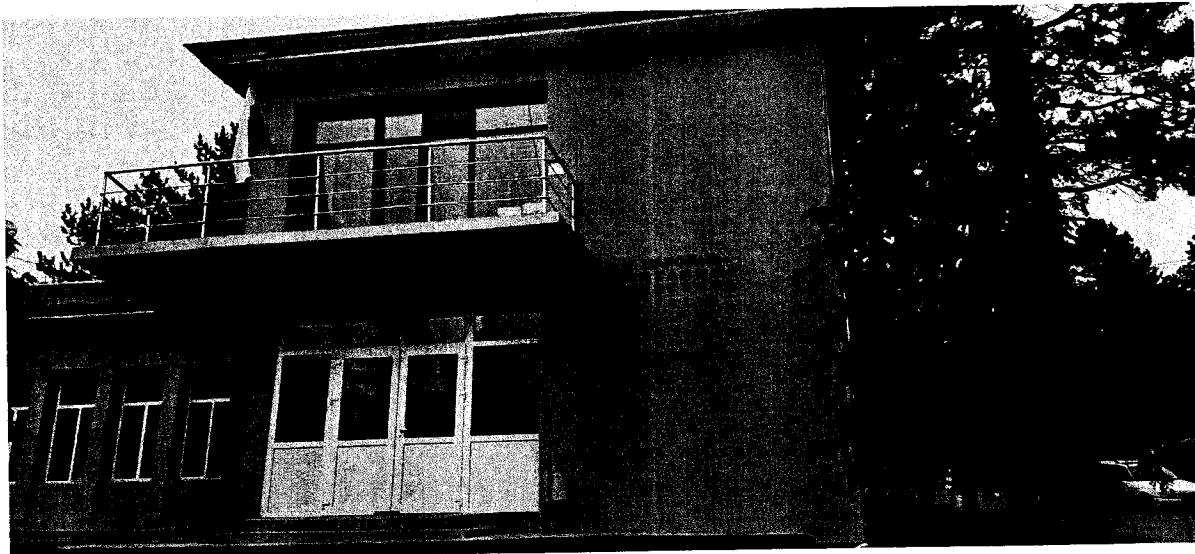
Изготвил : Бисерка Асенова

Работник библиотека

Председател: .....

/Бисерка Апостолова/

О Т Ч Е Т
ЗА ДЕЙНОСТТА НА НЧ „Просвета 1936“, Село
Джулюница
ЗА 2023 Г.

Измина още една година от дейността на Народно читалище „Просвета 1936“, изпълнена с разнообразна читалищна дейност. Тази година беше период в който се опитахме не само да съхраним наследената читалищна дейност, но и да я обогатим и утвърдим като водеща културна институция в духовния живот на нашето село. Дейността на НЧ „Просвета 1936“ е реализирана по годишната програма, представена на общинска администрация. Последно извършена регистрация на читалището в Агенцията по вписванията е направена на 16.05.2023г. и вписане в Регистъра на народните читалища на 16.05.2023г.

През тази година е проведено едно общо отчетно изборно събрание на 27.04.2023г., на което присъстваха 37 члена. Бяха

проведени две заседания на читалищното настоятелство през 2023 година. Субсидираната численост на персонала е 1,1 ,а заетите щатни бройки са 0,75. Работник-библиотека е със средно образование.

Библиотеката при НЧ“Просвета 1936“ се поддържа в добро и приветливо място за своите читатели. Техниката с която разполага библиотеката е: лаптоп, компютър, принтер-2 броя (единия от които е цветен), проектор, тонколона, микрофони. За момента не се предоставят интернет услуги за населението, освен бесплатния интернет достъп ,които е осигурен.

През тази година книжния фонд се обогати с 95 книги. 75 книги са закупени по проект „Българските библиотеки-съвременни центрове за четене и информираност“, 20 книги са закупени от бюджета на читалището . Общо за момента книжния фонд наброява 5400 книги. За спечелване на читателския интерес се публикуват новозакупените и дарени книги във фейсбук страницата: НЧ“Просвета 1936“.

Броя на посещенията през изминалата година е 85, а заетите библиотечни материали са 102. От които посещенията са на читатели над 18 години-80, а под 14-5 души.

Действаща е Женската фолклорна група “Детелина“ с 10 броя участника и ръководител Маринка Тодорова. Те участваха във Фолклорен събор „Обичаите по нашенски“ село Новград, Фестивала “Сандрово пее и танцува“ с .Сандрово, “Празник на пчелата“ с .Босилковци, Седемнадесети фолклорен събор “Богородична стъпка“ гр.Стара Загора, “От нивата до трапезата“ с.Караманово, като получиха плакети и грамоти.

14.02.2023г.-отбелязване на Трифон Зарезан със провеждане на ритуала Зарязване с жители от селото и кръшни хора.

01.03.2023г.-Баба Марта и Ден на самодееца(закичване жителите на селото с мартеници и почерпка и поздравителен адрес за самодейците от село Джулюница.

03.03.2023г- поднасяне на венец и тържествено слово с жители от селото.

06.09.2023г.-отбелязване Деня на Независимостта с поднасяне на венец.

01.10.2023г.-Деня на възрастните хора се отбеляза с жители на селото и много веселба.

10.10.2023г.-Откриване на ремонтираната сграда на читалището със много изпълнения на състави, песни, танци и почерпка.

08.12.2023г.-палене светлините на Коледната елха.

Работник-библиотека на НЧ“Просвета 1936“ участва в 36-ти конгрес на Съюза на народните читалища гр. София.

Сградата е с обща площ 330 м² и се направи основен ремонт по спечелен проект „Красива България“. Читалището се състои от салон, библиотека, гримьорна, хранилище, санитарен възел. В библиотеката има поставен климатик за уют на читателите. Постави се и българското знаме на сградата на читалището.

Най-дейни читатели през тази година бяха Росица Тончева, Маринка Тодорова и Иванка Боянова. Бяха абонирани две периодични издания. Беше спечелен проект за трета поредна година „Българските библиотеки-съвременни центрове за четене и информраност“.

Поради това, че населението в село Джулюница е по-застаряващо и няма детска градина и училище не можем да работим съвместно с тях. Но пък за сметка на това има прекрасни хора с които си помагаме и споделяме идеи.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА НЧ“ПРОСВЕТА 1936“-
БОНКА ДЕНКОВА**

ИЗГОТВИЛ-МАРГАРИТА КИРИЛОВА:

РАБОТНИК- БИБЛИОТЕКА

НЧ „Пробуда-1927“ – с. Беляново

ГОДИШЕН ОТЧЕТ ЗА ДЕЙНОСТТА за 2023 година

Народно читалище “ПРОБУДА-1927”

7134 с. Беляново, ул. “България” 10

тел: 0898 485887

e-mail: chitalishte_belenovo@abv.bg

1. УВОД:

И през 2023 година читалището осъществяващо дейността си в съгласие със своите програмни цели, заложени в Устава и ЗНЧ. Основните насоки в работата ни бяха свързани с поддържане авторитета и надграждане на дейността в читалището. В рамките на субсидирания бюджет, подпомагани от Община Ценово, финансово осигурихме нормалното функциониране на институцията.

Българските читалища са живия извор на българския дух и култура през вековете. Това показва, че те са авторитетни и стабилни и са необходими на обществото. Читалището е място, в което влизат от най-малките до най-възрастните. В това число и нашето читалище работи за организиране на различни мероприятия, за обединяване и сплотяване на пъстра палитра от различни поколения.

Докладът за дейността е разработен в съответствие с разпоредбите от Закона за народните читалища, план – програмата, приета от Общото събрание на НЧ „Пробуда-1927“ през миналата година и реализираните дейности през 2023 година.

2. ЗА ОРГАНИЗАЦИЯТА:

Народно читалище „Пробуда-1927“ е вписано в Агенцията по вписванията в Регистъра на юридическите лица с нестопанска цел.

Под № 2515 е вписано и в регистъра на Министерството на културата.

Читалището организира своята дейност като спазва основните принципи в Закона за народните читалища, поддържа членска маса, ръководи се от върховен орган – Общото събрание и от читалищното настоятелство с тригодишния мандат на този състав.

Организационната структура на читалището през годината бе, следната:

- Върховен орган – Общо събрание от всички читалищни членове;
- Настоятелство на читалището от пет членен състав: Председател – Янка Геонкова, секретар- Здравка Димитрова и членове :Петър Митев, Марийка Владева и Надежда Блажева
- Проверителна комисия за контрол върху дейността в тричленен състав: Георги Горанов – председател и Боряна Енчева, Митко Илиев – членове.

През отчетния период Настоятелството работеше с диалогичност, отговорност и сътрудничество, проведе общо 4 заседания, на които се разглеждаха различни текущи проблеми с материалната база, участието в различни прояви от културния календар и разумното използване на финансовите средства и организиране на дейности по изпълнение на заложените в културния календар изяви и събития.

3. ОСНОВНИ ДЕЙНОСТИ

Основните дейности на читалището са заложени в Закона за народните читалища и включват:

- уреждане и поддържане на библиотека;
- събиране и разпространяване на знания за родния край;
- предоставяне на компютърни и интернет услуги;
- извършване и на допълнителни дейности, подпомагащи изпълнението на основните му функции, с националното самосъзнание и традиции.

читалището работеше за осъществяване на горепосочените основни дейности

3.1. Библиотечна дейност, информационно обслужване

Една от основните насоки в работата на читалището през изминалата година бяха свързани с поддържане на общодостъпна библиотека и насырчаване на четенето.

В съзнанието си свързваме „библиотеката“ с мястото, откъдето можем да си вземем да прочетем книга, да потърсим специализирана литература, да разгледаме вестник или списание. Библиотеката, в която днес влизаме, е нещо различно. Тя е модернизирана, оборудвана с компютри, предлагаща услуги, различни от тези, с които сме свикнали. Днес, библиотеката е зависима пряко от съвременните тенденции и желание за поширок достъп на читатели до нея.

3.2. ЦИФРОВИ ПОКАЗАТЕЛИ:

1. Библиотечен фонд - 3544 единици;
  - 1.1. Книги – 3461
  - 1.2. Звукозаписи - 83
2. Набавени библиотечни документи, от тях:
  - 2.1. Книги – 25 броя от дарения;
  - 2.2. Периодични издания – 3 заглавия;
3. През годината застите библиотечни документи са:
  - 3.1. Книги – 198 единици;
4. Читателите през годината са: 25 бр.
5. Посещенията в библиотеката през годината са 336 бр.,
6. Степента на автоматизация на библиотечно информационната дейност е добра, като читалището има достъп до интернет мрежа. Разполага с 2 бр. компютъризири работни места, като 1 бр. служебен и 1 бр. за ползвателите на услугата. Разполага и с размножителна, копирна, озвучителна и проекторна техника.

3.1.3. ДЕЙНОСТИ:

В Календарния план са заложени определени събития, които се организират от читалището. Всички инициативи се осъществяват със съдействието на кметството, пенсионерския клуб, доброволци и членовете на НЧ „Пробуда-1927“.

В съвременния свят нематериалното културно наследство се възприема като основен извор на идентичност. За съжаление обаче голяма част от неговите ценности, като музиката, танца, словото, обредите, съборите или традиционните културни умения са застрашени от изчезване. Ето защо от особено значение е да се поддържат и насырчават носителите на това нематериално културно наследство, за да могат те да продължат да

практикуват дейностите и да предават познанията и уменията си на следващите поколения.

През отчетната година бяха осъществени следните дейности:

- Бабин ден -21.01.2023г; -
- Ден на лозаря/ритуал по заряване на лозе- 14.02.;
- Баба Марта- изработване и подаряване на мартеници ;
- 3 март е националният празник на България- поднасяне цветя на паметника на загиналите във войните
- Ден на жената /изложба на плетива „Сръчни ръце“ / 08.03. ;
- Великден /боядисване на яйца/-13.04.;
- 2 юни – ден на Ботев и на загиналите за свободата и независимостта на България - поднасяне цветя на паметника на загиналите във войните
- Ден на пенсионера- изработване и подаряване картички на всички пенсионери;
- изработване и подаряване на коледни картички на всички жители на селото;

Художествено творческа дейност

- Състави – няма

Организационна дейност:

1. Събрания

- 1.1. Общо отчетно събрание – 1 бр.
- 1.2. Заседания на настоятелството -4

2. Земеделски земи

- 2.1. През годината беше сключен анекс за наем за земеделска земя / 9,008дка/

С настоящия ЗП Г. Горанов и наемът за стопанската година е 100lv./дка

3. Членски внос

- 3.1 Членският внос за 2023г. е платен напълно

4. Други:

- 4.1.Към 31.12.2023 г. Народно читалище „Пробуда-1927 няма неразплатени задължения към персонала и/или други контрагенти

Читалищното настоятелство през изминалата година се стремеше да разнообрази делниците и празниците на населението на хората от с. Беляново. Без да мислим, че сме направили всичко възможно и сме постигнали изключителни резултати, можем спокойно да кажем, че в обикновените делници и празници работихме за хората, и че за постигане на още по-добри резултати разчитаме на всички вас, членовете на читалищното настоятелство и доброволци. На всички, които участват с ентузиазъм в читалищната дейност, изказваме своето уважение и благодарност. И нека със своя пример да заразят и нови участници в читалищните дела.

ФИНАНСОВ ОТЧЕТ на НЧ”Пробуда-1927” с. Беляново за 2023Г.**Наличност към 01.01.2023г.: 10564,20лв.**

1. Каса – 182,50лв.
2. Разплащателна сметка – 10381,70

Приходи :

№	Вид приход	стойност
1.	Субсидия	850000
2.	Членски внос	104,00
3.	Наеми	1800,00
	Общо:	10404,00

Разходи :

№	Вид разход	стойност
1.	Работна заплата	4645,00
2.	Плащания към бюджета	878,86
3.	Материали	438,82
4.	Услуги	978,20
5.	Банкови такси	646,35
6.	Платени данъци и такси	90,00
7.	Други разходи	421,14
	Общо:	8098,37

Наличност към 31.12.2023г.: 12860,83лв.

Янка Геонкова

Председател на НЧ”Пробуда-1927” с.Беляново.

**ГОДИШНА ПРОГРАМА
За дейността през 2024 година**

На Народно читалище „Пробуда-1927” – с.Беляново

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящата годишна програма е разработена в изпълнение на чл.26а, ал.1. от ЗНЧ, за дейността на читалището през 2024 година.

Съгласно чл.2 от ЗНЧ, читалищата са сдружения с обществено полезна дейност. Те са традиционни самоуправляващи се български културно-просветни сдружения в населените места, които изпълняват и държавни културно-просветни задачи. В тяхната дейност могат да участват всички физически лица без оглед на ограничения на възраст и пол, политически и религиозни възгледи и етническо самосъзнание.

Читалището е съдебно регистрирано и е вписано в Регистъра на народните читалища към Министерството на културата.

Дейността на читалището е обезпечена с държавна субсидия. Средствата за читалището се регулират и разпределят от читалищното настоятелство. Те са определени със заповед на кмета на Община Ценово и по Механизъм, определен от Министерството на културата, като средствата се предоставят на читалищата за самостоятелно управление, съгласно чл.23, ал.1 от ЗНЧ.

II. АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО НА ЧИТАЛИЩЕТО.

1. ВЪНШНА СРЕДА.

Възможности:

1.1. Добро сътрудничество с общинска администрация, РЕКИЦ Русе, читалища от общината и областта и НПО.

1.2. Възможности за участие в проекти.

1.3. Оказване на методическа помощ от външни източници.

Заплахи:

1.1. Малка ангажираност на бизнеса относно читалищната дейност.

1.2. Обезлюдяване на малките населени места.

1.3. Застаряване на населението.

2. ВЪТРЕШНА СРЕДА.

Силни страни:

- 2.1. Спазване на механизма за разпределение на държавната субсидия.
- 2.2. Добре разпределена работа между членовете на управленските органи.
- 2.3. Наличие на компютри и офис техника.
- 2.4. Наличие на библиотека в читалището.
- 2.5. Наличие на нова и актуална литература, периодични издания.
- 2.6. Обновена материална база.
- 2.7. Възможност за съхранение на фолклорно творчество.

Слаби страни:

- 2.1. Малък брой жители.
- 2.2. Застаряващо население.
- 2.3. Малък брой млади хора.
- 2.4. Липса на други културни центрове в населеното място.

III. ЦЕЛИ

Настоящата годишна програма има за цел да определи начина на организиране и реализацията на комплекс от дейности, както и да даде отговор за степента на съдействие за повишаване активността на жителите с цел създаване на благоприятна творческа среда за всички възрастови групи, ползвавщи услугите на НЧ "Пробуда-1927".

IV. ПОДЦЕЛИ

- Запазване и развитие на духовните културни ценности на гражданското общество;
- Подпомагане на традиционните читалищни дейности и търсене на нови съвременни форми за тяхното развитие;
- Утвърждаване на читалището като общодостъпен център за библиотечно и информационно осигуряване на населението, чрез ускореното навлизане на съвременните комуникативни и информационни технологии.

V. ДЕЙНОСТИ

I. БИБЛИОТЕЧНИ

- 1.1. Обогатяване на библиотечния фонд;
- 1.2. Спазване на Наредбата за съхранение на библиотечните фондове;
- 1.3. Включване на работниците и членовете на управленските органи в обучения и семинари;
- 1.4. Провеждане на мероприятия за повишаване на читателския интерес;
- 1.5. Информационно обслужване;

- 1.6. Достъп до интернет и копирни услуги на населението;
- 1.7. Управление/изпълнение на проекти.

2. РАЗВИТИЕ И ПОДПОМАГАНЕ НА ЧИТАЛИЩНИ

САМОДЕЙНИ КОЛЕКТИВИ

- 2.1. Съхранение на местни традиции и обичаи;

3. СОЦИАЛНИ И МЛАДЕЖКИ ДЕЙНОСТИ

- 3.1. Запазване на формите на читалищна дейност;

4. ОСИГУРЯВАНЕ НА ДОСТЪП ДО ИНФОРМАЦИЯ

- 4.1. Наличие на компютърна техника за нуждите на населението;

- 4.2. Наличие на размножителна техника за нуждите на населението;

- 4.3. Наличие на интернет връзка;

- 4.4. Възможност за разработване и внедряване на форми за информираност на населението – брошури, мултимедийни презентации.

5. ОРГАНИЗИРАНЕ, ПРОВИЖДАНЕ И УЧАСТИЯ В

ПРАЗНЕНИСТВА И ЧЕСТВАНИЯ

- 5.1. Изпълнение на дейностите по културния календар на читалището.

6. МАТЕРИАЛНО ТЕХНИЧЕСКА ОСИГУРЕНОСТ

- 6.1. Поддържане и обогатяване на съществуващата МТБ;

- 6.2. Ремонтни дейности;

- 6.3. Закупуване на оборудване;

- 6.4. Поддържане на техниката с консумативи;

- 6.5. Участие в проекти за обогатяване на МТБ;

VI. ОТЧИТАНЕ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА

Съгласно чл.26а, 4 от ЗНЧ председателите на читалища представят ежегодно до 31 Март пред Кмета на община и Общинския съвет доклади за осъществяване на читалищните дейности в изпълнение на Програмата и за изразходваните от бюджета средства през предходната година.

VII. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Настоящата Годишна програма на НЧ"Пробуда-1927" с.Беляново.

Неделима част от нея е Културният календар на НЧ"Пробуда-1927" за дейностите през 2024 година.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЯНКА ГЕОНКОВА